Hayat

No. 87 6 HAZİRAN 1958
100 KURUŞ

Bu sayıda:

Türkiye güzellik kraliçeleri hakkındaki büyük röportajımızın ilk yazısı:

Keriman Halis nasıl dünya güzeli olmuştu

Pamukkale'yi yaratan

HARİKALAR SUYU

nun hikâyesi.

3 AĞUSTOS'TA

5

APARTMAN

DAİRESİ

VE

150.000

LİRA PARA İKRAMİYESİ

SON PARA YATIRMA GÜNÜ

3 TEMMUZ

YAPI ve KREDİ BANKASI

Hayat

ANITA ETHAGE
(Fotoğraf : K. Lasch)

HAFTALIK MECMUA

6 HAZİRAN 1958

FİATI : 100 KURUŞ

YIL: 3 CİLT: 4 SAYI: 87

SAHİBİ :
ŞEVKET RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HIKMET FERİDUN ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI

HAZIRLIYANLAR :
SEMİRAL BİLBAŞAR
FİRUZ AŞKIN
FİKRET ARİT
AYHAN ERER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - Sürenkök (Ankara) - Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın ve ya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

REKLÂM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone — âdi posta ücreti dahil — 75 T.L. dır. Abone olmak istiyenler bu mebâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını T.C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

Hayvanlar Âlemi

1

2

3

4

1 **ANADAN DOĞMA MANKEN** — Hamburg Hayvanat Bahçesi'nin en genç sakini üç aylık «Tatjana» fotoğrafçıya ilk defa poz verdiği halde, değme mankenlere taş çıkartacak kadar cazibelidir. Anadan doğma manken buna denir.

2 **HÜRRİYETİ SEÇTİ, FAKAT...** — Vincennes Hayvanat Bahçesinin «Gladys» isimli dişi aslanı geçenlerde hürriyeti seçmiş. Lâkin Paris sokaklarındaki gezintisi pek kısa sürmüştür. Ressama poz verirken bunun üzüntüsü suratından belli.

3 **ŞAMPİYON** — Edirne'den bir sokak manzarası. İnsanoğlunun yüküne gık demeden taşıyan şu uzun kulaklı vefakâr mahlûk mânen ve maddeten hakiki bir şampiyondur. Gene de bu sevimli varlık küfür edebiyatımızın demirbaşıdır.

4 **CİSMİ VAR, İSMİ YOK** — Batı Berlin Hayvanat Bahçesi'nin en son mahsulü olan bu şipşirin «su aygırcığını» anası gururla ziyaretçilere takdim ediyor. Henüz ismi konmamış olmakla beraber hatırı sayılır cismi şimdiden ne kadar belli.

5 **ORMAN BEBEKLERİ** — Hayvan dostu şu İngiliz çocuğu Southgate ormanında bulduğu öksüz sincap yavrularını bir ana şefkatiyle büyüttükten sonra tekrar ormana bırakacaktır. İşte Hayvanları Koruma Cemiyetleri için en güzel ilân.

5

SULARIN YÜKSEKLİĞİ 15 METREYİ BULMUŞTU

YERİNİ DEĞİŞTİRDİ — 25 mayıs günü saat 16 sıralarında Çankırı dolaylarındaki Apsara, Kargın, Gündeğu, Handi sırtlarına yağan ve yüksekliği yarım metreyi bulan dolu saat 17 de erimeğe başlayınca, sel suları dolgalar halinde Çankırı'ya inmeğe koyuldu. Önüne çıkan bir tahta köprüyü bütün enkazı ile sürükliyerek şehre getirdi. Şehri ikiye bölen Çankırı deresi üstündeki yüksek, beton köprünün gözlerini tıkayarak etrafa yayıldı. Bütün binaları tehdit etmeğe başladı. Bu arada emekli tapu memuru Hacı Fevzi'nin yanda görülen iki katlı ve sekiz odalı evini yirmi beş metre uzağa sürükledi. Evin kuzeye bakan kapısını güneye çevirip bıraktı. Bu sürükleniş sırasında üst katına hiçbir şey olmıyan bina şimdi dimdik ayakta durmaktadır.

CAN KAYBI — Sular birçok yerlerde 15 metreye kadar yükseldi. Bu arada yukarıda görülen Şehir Kulübü binasının ikinci kat pencerelerine kadar çıktı. Tapu Müdürü Suphi Gencer, Şehir Kulübü lokantası kâtibi Yakup ve lokanta bulaşıkçısı Emine, kulüp binasındaki yıkıntılar altında kalarak öldüler. Onlarla beraber yedisi Çankırı merkezinde, on biri de köylerde olmak üzere 18 vatandaş öldü, 300 den fazla evin mühim bir kısmı oturulamıyacak şekilde hasara uğradı, ayrıca beş yüz kadar da hayvan telef oldu. Maddi zararın 6 - 10 milyon lira arasında olduğu tahmin edilmektedir.

SELDEN KALANLAR — Çankırı deresinin her iki tarafında 200 - 300 metre, bazı yerlerde de daha fazla genişlikte akan ve 18 kilometrelik bir sahayı kaplamış olan sular, gece 22 ye doğru yavaşladı, ağır ağır çekilmeğe başladı. 26 mayıs sabahı yandaki fotoğrafta görüldüğü gibi bir ağacın epey yüksekteki dalına takılı kalmış olan ve rüzgârda hafif hafif sallanan örtü, bir gece evvelki felâketi hâlâ bütün dehşeti ile zihinlerde yaşatıyordu.

HAYATTAN FOTOĞRAFLAR

Bir başarının hikâyesi — Irving Stone tâbileri dolaşmaktan bıkmıştı. Üç seneden beri gitmediği yer kalmamış, fakat her seferinde Holândalı ressam Van Gogh'un hayatı üzerine yazdığı romanı «Lust For Life» (Yaşama Hırsı) reddedilmişti. Stone o sıralarda Jean Factor isminde zeki, üstelik kitap okumasını seven ve kitaplar hakkında hüküm verebilen bir kızla flört ediyordu. Jean, Irving Stone'un romanını okudu ve bazı yerlerini kısaltarak düzeltti. Roman son bir defa bir tâbiye götürüldü ve kabul edildi. Kitap baskıya giderken Jean ile Stone da balayına çıkıyorlardı. «Lust for Life» romanı Irving Stone'un şöhret yolunda ilk basamağı oldu. Muvaffak olmasında karısının büyük yardımı dokunmuştu ve bu yardım hâlâ devam etmektedir. On beş kişi Mrs. Stone'un kocasına yaptığı yardımları yerine getiremez. İki de çocuğu olan Mrs. Stone iki senede bir kocası ile dört aylık bir balayı seyahatine çıkar ve sadece eğlenirler. Bu seneki seyahatlerinin on gününü İstanbul ve Ankara'da geçirdiler. Bu arada Türkiye'yi yakından tanımak fırsatını da elde ettiler. Irving Stone, «Belli olmaz, diyordu. 5 sene sonra Türkiye hakkında da bir kitap yazabilirim».

MUVAFFAKIYET — Soprano Ferhan Onat, geçenlerde Marsilya Operası'nda bir temsil vermiş; sanat tenkidcileri ve seyirciler tarafından büyük bir takdirle karşılanmıştır. Ferhan Onat'ın oynadığı (Lucia di Lammermoor) operasında kendisine Metropoliten artistlerinden tenor Lobo ve Scala artistlerinden bariton Anselmo Colsoni refakat etmiştir. Yukarıdaki fotoğrafta Ferhan Onat, Lobo ile birlikte eserin aşk düetsında görülüyor.

İZMİR LİMANI TAMAMLANIYOR — İşletmeye açılan Zonguldak, Trabzon ve Ereğli limanlarından sonra yakında işletmeye açılacak olan İzmir - Alsancak limanının da inşaatı bitmek üzeredir. Yukarıda, 42 milyon liraya çıkacak olan bir milyon ton kapasiteli İzmir - Alsancak limanının antrepolar ve silo ile umumi manzarası görülüyor. İzmir - Alsancak limanı, İstanbul'dan sonra en büyük ithalât ve ihracat merkezi olan İzmir'in ve bütün Batı Anadolu'nun liman ihtiyacını tam mânasiyle karşılamış olacaktır.

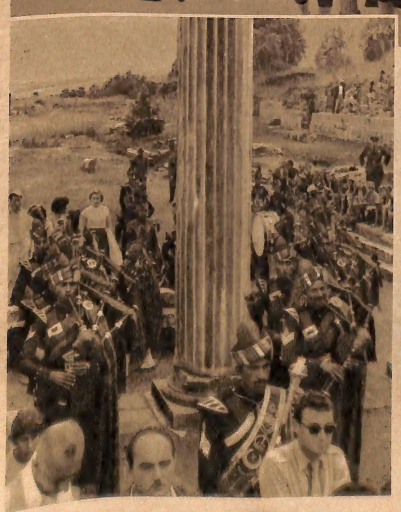

22. BERGAMA KERMESİ

Birçok tarihî hazinelerle dolu Türkiye'de bu hazinelerin en kıymetlilerinden biri Bergama'dır. Dünyanın hiçbir yerinde, Milâttan 200 yıl önce kurulan Bergama'daki kadar değerli eserlere bir arada tesadüf edilmez. Bu tarihî şehre lâyık olduğu önemi vermek için yirmi iki seneden beri Bergama'da «Bergama Kermesi» adı altında büyük bir turizm ve folklor hareketi, kültür ve sanat bayramı tertibedilmektedir. Fotoğraflar, bu sene yirmi ikinci yılını idrak eden kermes'te Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nün temsilinden bir sahneyi ve bir müddetten beri memleketimizde misafir bulunan Pakistan ordu bandosunu Bergama Kermesi faaliyetlerinde göstermektedir.

DENİZDE BİR DAMLA!

Sohbet KÖŞESİ

Bir ahbabım gelmişti. Hayır cemiyetlerinden, muhitlerine faydalı olmaya çalışan insanların giriştikleri teşebbüslerden bahsediyorduk. O bunları biraz da mânasız bulduğunu saklamıyordu: «Yardım edilecek insan, kurtarılacak çocuk o kadar çok ki şurada üç fakir kadını, burada beş kimsesiz çocuğu himaye altına almanın büyük dâvayı halletmekte ne tesiri olabilir? Mesele dâvayı en geniş ölçüsünde ele alabilmektedir. Bunun için de devletin önayak olması icabeder. Üst tarafı bizim şahsi merhametimizle yapabileceğimiz ufak şeylerden ibarettir. Yani denizde damla!» diyordu.

Yardım etmek, iyilik etmek, insan kurtarmak bahsinde bu düşüncenin doğru olmadığını zannediyorum. Elbette devlet baba işi eline alırsa daha geniş ölçüde dâvayı halletme yoluna girmiş olur. Fakat o harekete geçinceye, büyük teşkilâtını kurucaya kadar biz vatandaş olarak bu mevzularda hareketsiz mi kalacağız?

Denize bir damla ilâve etmek belki bir şey ifade etmez. Fakat misali insan üzerine alırsak mânası birdenbire değişir. Meselâ denize yüz insan düşse, biz de tek başımıza bunları kurtaracak vaziyette bulunsak: «Nasıl olsa yüzünü birden kurtaramam» diyerek onlardan birinin dahi elinden tutmıya çalışmıyacak, bir can olsun kurtarmıya heves etmiyecek miyiz? Bu mantıksız bir şeydir. Ölüme mahkûm olan bu kalabalıktan bir kişiyi, iki kişiyi kurtarırsak hem vazifemizi gecikmeden yapmış, hem de en büyük sevabı işlemiş oluruz.

Cemiyet hayatında, yardıma muhtaç insanlar karşısındaki durumumuz da bundan başka türlü değildir. Sizin kudretiniz vardır, kimsesiz bir kadını himayeniz altına alarak onun sefil olmasını önlersiniz. Başkasının imkânı müsaittir, kapıcının oğlunu okutmak vazifesini üzerine alır. Öteki servet sahibidir, iki kimsesiz hasta çocuğu tedavi ettirerek ölümden kurtarır. Bir hayır cemiyeti bayramlarda kırk elli çocuğu giydirip kuşatmak imkânlarını hazırlar. Böylelikle devletin eli daha uzanmadan biz kendi hayırseverliğimizle cemiyete faydalı olur, insanlardan elimizin yetişebildiklerini telâketlerden kurtarırız.

Cemiyet denizinde boğulmak tehlikesile karşılaşmış bir tek insanı kurtarmayı küçümsememeli! Türkiye'de eğer bir milyon aile böyle bir yardım zihniyetile yüklü olsa ve her biri bir insan kurtarmaya heves etse bir milyon insan kurtarılmış olur. Hakikaten kurtarılmaya muhtaç olanların da bir milyon rakamına yükseleceğini zannetmiyorum. Onun için «denizde bir damla ne dir ki?» diye düşünerek, uzandığı zaman yardım edebilecek olan elimizi geriye çekmiyelim. Biz elimizi her fırsatta uzatalım ki başkaları da bizden görüp heveslensinler! «Damlıya damlıya göl olur» diyen o meşhur ata sözünü biz nasıl unutabiliriz?

ŞEVKET RADO

İKİ SİGORTA
POLİÇESİ
İKİZLER GİBİ
BENZEŞİR

★

İMZADA
GÜVENDİĞİNİZ
SİGORTACIYI
ARAYINIZ

DOĞAN
SİGORTA

Keriman Halis

NASIL DÜNYA GÜZELİ OLMUŞTU...

Geçen hafta Türkiye'nin 15. Güzellik Kıraliçesi seçildi. Memleketimizde ilk güzellik kıraliçesi seçimi 1929 yılında yapılmış, 30 yıl içinde 15 kıraliçe taç giymiştir. HAYAT, güzellik kıraliçesi seçimlerinin 30 uncu yılına girmesi dolayısiyle, Türkiye güzellerini geniş bir röportaj ile tanıtacaktır. İlk olarak, Dünya Güzelimiz Keriman Halis'in 26 yıl önceki «kıraliçelik» hikâyesini okuyucularımıza sunuyoruz...

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN

FINDIKLI'da, cadde üzerinde bir evin Türk zevkine göre döşenmiş odasında, sedire uzanmış 16. baharını süren güzel bir kız, gazetenin birinci sahifesinden bir fotoğraf kesti. Sonra bu resmi, masanın üzerinde duran romanın sahifeleri arasına yerleştirdi. 1930 yılının sıcak bir yaz günüydü. Güzel kızın, bir hâtıra gibi sakladığı resim de o yılın Türkiye Güzellik Kıraliçesi Mübeccel Namık'ın bir portresiydi.

GÜZELLER NAZLANIYOR

1932 yılının 15 haziran tarihli Cumhuriyet gazetesinde şöyle bir başlık vardı: «Dünya, Türkiye güzelini bekliyor.» Yazıda, Avrupa ve Dünya Güzellik Müsabakaları Jüri Heyeti Başkanı M. Maurice Valeffe'ten gelen bir mektuptan söz ediliyor, Başkanın bu yıl Belçika'nın Spa şehrinde yapılacak Dünya Güzellik Kıraliçeliği seçimi için Türk güzelini beklediği belirtiliyordu. Gazete, 15 hazirandan 2 temmuza kadar 17 gün güzelleri yarışmaya çağırdı. Ortaya 500 lira konuldu. 16-25 yaşlarındaki evlenmemiş, namuslu kızların «hafi ve balo kıyafetiyle» yapılacak bu seçime katılabileceği, kazanamıyanların «izzet-i nefislerinin rencide edilmemesi için» adlarının açıklanmıyacağı günlerce ilân olundu. Nedense, katılanların sayısı 7 yi aşmıyordu.

SON DAKİKANIN GÜZELİ

Fındıklı'da oturan kız, 1930 yılından bu yana iki güzel bahar daha görmüş, romanın sahifelerinin arasına bir güzelin fotoğrafı daha eklenmiş: 1931 güzeli Naşide Saffet. Güzel kız, 18. baharını, haziranda yazın başlaması ile 10 gün geride bırakmış. Romanın sahifeleri arasına 1932 güzelini ise ertesi gün koyabilecek!... Çünkü 1932 Türkiye Güzeli o gün seçiliyor.

Genç kız, bunları düşünürken, odanın kapısı sessizce açılıyor. İçeriye amcası, tanınmış besteci Muhlis Sabahattin giriyor:

— Hazırlan kızım... diyor.

— Nereye gidiyoruz?

— Bu güzelliğini dört duvar arasında harcamağa hakkın yok... Güzellik müsabakasına katılacaksın!

— Ya babam?

Muhlis Sabahattin:

— Ben onun gönlünü ederim... diyor ama...

Genç kız, babasının gönlü olunca-

ÜÇ GÜZEL VE DÜNYA GÜZELİ — 1932 yılında Ostende ve Spa şehirleri bir güzeller meşheri olmuştu. Tam 20 gün güzeller gezdiler, tozdular, yediler, içtiler. Belçika, cennetin huriler köşesine dönmüştü. Bu gezintiler sırasında Rus güzelinin korsa, Fransız güzelinin sutyen taktığı anlaşıldı. Alman güzelinin eğri olan burnunun, bir otomobil kazasında düzeldiği dedikodusu dilden dile dolaştı. Soldaki resimde, Keriman Halis iki güzel arasında, sağda ise müsabaka günlerinde görülüyor.

ya dek üç defa tuvalet yapıyor, bozuyor. Sonunda, babası «hem Nuh diyor, hem nebi diyor» kızının müsabakaya girmesine izin veriyor.

Genç kız babası ve amcası ile birlikte, son bir ümitle son güzeli bekliyen «tertip heyeti» nin odasına giriyor. Tertip heyeti başkanı, bu kıraliçe adayını süzdükten sonra :

— Adınız?... diye soruyor.
— Keriman efendim.
— Babanızın adı ?
— Halis.
— Ananızın adı ?
— Ferhunde.
— Koç yaşındasınız ?
— 18.

Keriman'ın adı yazıldıktan sonra, gün - saat dolduğu için kayıt defteri kapanıyor.

8 GÜZEL, 26 SEÇİCİ

O gün saat 16 da Cumhuriyet gazetesi idarehanesinde seçim başlıyor. 26 kişilik jüri heyeti 8 güzel arasından Türkiye güzelini seçecek. Jüride, Abdülhak Hâmit, eşi Lüsyen, Halit Ziya, Cenab Şahabettin, Hüseyin Cahit, Ahmet Haşim, Peyami Safa, İzzet Melih, Çallı İbrahim, Arif Dino, Välâ Nuretin, Naşide Saffet de bulunuyor.

«5 numaralı güzel Keriman Halis hanım 8 güzel arasından Türkiye Güzeli seçilmiştir.»

Başına 1932 yılının Türkiye Güzellik Kıraliçeliği tacı konmuş olan Keriman Halis, ilk röportajını bir taht üzerinde değil, bir sandalyeye ilişerek veriyor :

— Bir parça heyecan duydum. Bittabi çok seviniyorum. Hâlâ intihap neticesinin ilk söylenişinde duyduğum müphemiyet, ümit, heyecan ve sevinci yaşıyorum...

Bu sırada, gazete idarehanesinin önünde toplanmış olan halk «Türkiye Güzeli'ni görmek isteriz» diye bağırarak çılgınca gösteriler yapıyor. Biraz sonra, Keriman Halis Hanım bir yanında Abdülhak Hâmit ve Cenab Şahabettin, bir yanında Ahmet Haşim olduğu halde, idarehanenin merdivenlerinden ağır ağır iniyor.

GÜZEL BİR TELİF ESER

Artık Türkiye'nin 1 numaralı kadını olmuştu Keriman. Edebiyatçılar «edebî» sözler, filozoflar «felsefi» cümleler, şairler «şiirli» mısralar ile onun güzelliğini anlata anlata bitiremiyorlar. Bir yazar onu şöyle tarif ediyor :

«Ortadan uzun boylu, narin yapılı, elleri ve ayakları küçük. Vücudü gayet mütenasip. Ensesinde gayet zarif şekilde toplanmış saçlarının çerçevelediği yüzünde tam bir Türk güzelliği var. Zekâ ile masumiyet 18. baharının tatlı ışığı içinde birleşiyor.»

Keriman Halis'in güzelliğini tek cümle ile anlatan yazar diyor ki :

«Keriman, güzel bir telif eserdir.»

Türkiye Güzeli bir hafta içinde 13 bin hayranına imza verdikten, çeşitli müesseselerin hediye yağmuruna tutulduktan sonra 10 temmuz gecesi Belçika'ya hareket ediyor.

Dünya'nın dört bir köşesinden gelmiş güzeller şerefine Ostende'de, Spa' da garden - parties, çaylar, balolar veriliyor, otomobil yarışları düzenleniyor. 14 temmuzda yapılan otomobil yarışında bir kısım halkın «Yoşasın Fransa» diye bağırması, 27 güzelin ilgisini çekiyor : «Yoksa, diye düşünüyorlar, bir olay bittiye mi kurban gittik. Mis Univers Fransız Güzeli mi oldu ?» Mesele anlaşılıyor biraz sonra. «Yaşasın Fransa »diye bağıranlar, 14 temmuz Fransız Milli Bayramı'nı kutluyorlarmış !... Bir oldu bitti değilmiş meğer.

KRALİÇELİK TAHTI — 28 güzelin şerefine Ostende'in büyük gazinosunda bir ziyafet verilmişti. Bu ziyafette güzellerin dansetmesi yasaktı. Ancak, bir bestecinin kızı olan İspanya güzeli şarkı söyledi. Güzeller bir gece olsun eğlenmek fırsatını bulmuşlardı. Türkiye Güzeli Keriman Halis ise (ilk sırada eli çiçekli) dinleyiciler arasında bulunuyordu ve kıraliçelik tahtındaydı.

8 İN UĞURUNA İNANANLAR

Büyük seçimden önce, güzeller aralarında bir seçim yapıyorlar. Kazanan «Yalan da olsa, hasıma gidiyor» diye avunacak. Her güzel kendine oy veriyor. Türk Güzeli ise «Ben, diyor, çekimser kalacağım. Güç iş bu».

Türkiye'de ise Belçika'dan gelecek bir müjde bekleniyor. Uçan kuştan bile haber sormak isteğinde halk ! Beklenen haber geliyor : «Keriman Halis 7 güzelle finale kaldı». Millet bu 8 sayısının uğuruna inanıyor. Çünkü, Keriman Halis İstanbul'da 8 güzel arasından birinci seçilmişti.

Üç satırlık son haber ise saat 20 sularında İstanbul'da dilden dile dolaşıyor : «Türkiye Güzeli bugün saat 17.15 te Dünya Güzeli seçilmiştir.»

Dünyanın incisi İstanbul, bir Dünya Güzeline kavuşmanın sevinci içindeydi. Vekiller, valiler, vatandoşlar Keriman Halis'e tebrik telgrafları çekiyorlardı. Üç günde tam 30 bin tegraf almıştı. Bu arada, Atatürk 3 ağustos günü Keriman Halis için şunları söyledi :

«Türk ırkının dünyanın en güzel ırkı olduğunu bildiğimden, Türk kızlarından birinin Dünya Güzeli seçilmesini tabiî buldum».

Yurda döndükten sonra, Atatürk Keriman'ı Ankara'ya çağırmış : «Sana Ece soyadını verdim. Türk kadınlığını dünyaya tanıttın» diyerek kadehini şerefine kaldırmıştır.

Ünlü Fransız yazarı Tristan Bernard' ın «Keriman çok güzel, bu güzelliğini kullanmalı» yollu parlak sözleri, Amerika'dan, Avrupa'dan gelen yıldızlık teklifleri onu yolundan alıkoyamamıştı. Keriman Halis Türk kadınları arasında, bir yıldız gibi parlamak isteğindeydi...

KERİMAN HALİS BUGÜN NE YAPIYOR ?

Keriman Halis Dünya Güzeli seçildikten 6 yıl sonra bir doktorla evlendi. Oysa, hemen evleneceği yolunda söylentiler, onunla birlikte Türkiye'ye gelmişti. İkinci kocası ise Hasip Paşa'nın torunu Hasip Tamer'dir. Bittin, Ece ve Cenk adlarında üç çocuğu vardır. Göztepe'deki villâsında mesut, aslide bir hayat sürmekte, 1932 yılının güzel hâtıralarını zaman zaman yaşamaktadır. Dünya Güzeli seçildiği zaman hediye edilen, bugün 120 bin lira değerinde olan pırlanta iğneyi hâlâ saklamaktadır. Bütün güzellik kıraliçelerini beğenir. Günseli'nin Avrupa Güzelliği'ni kazanmasına çok memnun olmuştur. Bir zamanlar Greta Garbo'yu Marlene Dietrich'i beğenen Keriman Halis, bugün Ingrid Bergman'a hayran. 18 yılden beri unutamadığı bir hâtırayı şöyle anlatıyor : «Brüksel'de 27 milletin bayrakları dalgalanıyordu. Yalnız Türk bayrağı yoktu. Dünya Güzeli olduğum gün, salonda Türk bayrağını görünce göz yaşlarımı tutamadım. Türkün güzelliği ile Türk bayrağını da dünyaya tanıtmıştım. Şimdi bir Türk bayrağı görünce bu hâtıram canlanır.» Resimde, Keriman Halis eşi Hasip Bey ve 6 yaşındaki oğlu Cenk'le görülüyor.

Satış rekorunda "AMBER"den hemen sonra gelen roman!

Seni Sevmek Kaderim

Yazan: Sinclair LEWIS
Çeviren: Vahdet GÜLTEKİN

ŞAHESER ROMANLAR
EN BÜYÜK YAZARLARIN EN GÜZEL ESERLERİ...
GÜVEN YAYINEVİ
Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe S. 11
İstanbul

PAMUKKALE'NİN HARİKALAR

Memba ve kanal *Denizli vilâyetinin 22 kilometre kuzeyindeki 2100 yıllık Hierapolis (Mukaddes Şehir) harabelerinin bulunduğu düzlükte, iki metre çapında ve bir adam boyu derinlikte kaynayan bir su vardır. Bu su, kıyılarını sakkumların süslediği 8 - 10 metre uzunlukta ve en geniş yeri yarım metre olan kanalla bir göle akar. Oradan da yanda görülen 20 - 30 santimetre genişliğinde ve yer yer oldukça derin dört, beş kanalla harabelerin bulunduğu düzlüğün yamaçlarına döküldür.*

Yalnız bir şifa kaynağı olarak kalmayıp dünyaca meşhur tabiat harikası Pamukkale'yi yaratan suyun hikâyesi

Göl *35 derece sıcaklıkta kaynayan suyun ilk kademede meydana getirdiği gölün kutru 7 - 8 metredir. Kıyılarında sakkumlar, bazı yerlerde derinliği bir metreyi geçen suyun altında mermer bloklar ve sütunlar vardır. İçinde bol miktarda kireç, karbondioksid gazı ve çeşitli madenler bulunan su, Romalılar zamanında, henüz meydana çıkarılamamış yer altı kanalları ile şimdi bir harabe halinde olan hamama getirilmiş; kalb, damar sertliği rahatsızlıklarına, sinir ve göz hastalıklarına karşı şifalı bir kaplıca ve banyo suyu olarak kullanılmış, şehir o devirden itibaren bir kaplıca şehri olarak şöhret bulmuştur. Bu suya batırılmış kumaşların boyası da kalıyen solmamaktadır. Şimdi Pamukkale'yi ziyarete gelenlerin banyo yeri bu küçük göldür. Yabancı turistlerin bazıları, Pamukkale'ye geldikleri zaman bu göl kıyısında kamp kurmakta, günlerce kalmaktadırlar. Bunlar vilâyete de müracaat ederek gölün dibindeki mermer blok ve sütunların çıkarılmamasını rica etmişler, bu suretle gölün bambaşka bir havaya büründüğünü söylemişlerdir. Denizli Turizm Derneği bu yıl gölün etrafına, gece de kalınabilmesi için kabinler ve gazino yaptıracaktır.*

SUYU

Teraslar *Kanallarla, harabelerin bulunduğu düzlüğün yamaçlarına dökülen su bu akış esnasında sıcaklığını ve berraklığını kaybetmeğe, teressübat yapmağa başlar. Bu teressübat küçük teraslar halinde su birikintileri meydana getirir. Taşan ve dökülen sulardan aşağılara kadar yeni teraslar teşekkül eder. Nafıa Vekâleti 1959 - 1960 yıllarında, bu tabiat harikasına bakan yamaçta bir motel inşa ettirecek; yolun asfaltlanması, bu yıl getirilecek içme suyu, gölün kıyısındaki gazino ve kabinlerden sonra motelle de bu harikalar diyarı lâyık olduğu ilgiye kavuşmuş olacaktır.*

Bir şaheser *Teraslardan dökülen sular alt kademelerde daha başka teraslar meydana getirmeden önce bu akış esnasındaki teressübat bembeyaz bir kireç tabakası teşkil eder. Usta bir sanatkâr eliyle işlenmiş hissini veren ve uzaktan bakılınca atılmış birer pamuk yığınını andıran kireç teressübatı bölgesine bu yüzden Pamukkale adı verilmiştir. Bu tabiat harikası bütün dünyada yalnız Pamukkale'de vardır. Pamukkale'yi ziyaret edenler; adı günlerde kuş, su ve rüzgâr sesinden başka ses duyulmıyan bu şahane manzara karşısında kendilerinden geçerler.*

Müstakbel göl *Harikalar suyu, şaheserini yarattıktan sonra 100 metre aşağıdaki Çürüksu Ovası'na iner. Ova köylüleri tarlalarını sulamak için yalnız kendilerini düşünerek vaktiyle suyun mecrasını muayyen bir istikamete çevirmiş olduklarından, sızıntı kalan teressübat zamanla aşınmış ve güzelliğini kaybetmiştir. Şimdi su yalnız teressübat bölgesine akıtılmaktadır. Ayrıca yamacın altındaki düzlükte de bu sulardan bir göl meydana getirilecektir.*

Son hediyesi *Müstakbel gölün alt yanında Ecirli köyü vardır. Suyun soğuduğu bölgelerdeki bitkilerin de kireç tabakası ile örtüldüğünü gören köylüler, köyde küçücük şekilcikler teşkil eden suyun altına testi, saksı ve şişeler bırakmağa başlamışlardır. Bunlar sekiz, on gün içinde gayet güzel birer süs eşyası haline gelmektedir. Bu, harikalar suyunun Çürüksu Ovası'nda kaybolmadan Denizli'lere son hediyesidir.*

RÖPORTAJ: FİKRET ARIT

FOTOĞRAF: EROL DERNEK

GRAPHO ENGLISH

İNGİLİZCE KONUŞMA KAMPI

Türkiyenin en güzel köyü ABANA'da deniz kenarında elektrik su ve hertürlü sıhhi tertibatı bulunan GRAPHO - ENGLISH'in kendi tesislerinde günde 6 saat ders ayrıca denizde, sporda, yemekte ve gezide İngiliz öğretmenlerle daimi İngilizce konuşma imkânı için Ücretsiz broşürlerimizi isteyiniz.

GRAPHO - ENGLISH
İstiklal Caddesi 284, Beyoğlu

MEKTUPLA İNGİLİZCE

İlmi bir methodla öğrenilir. İşte siz de senelerdenberi lisan öğretiminde büyük bir başarı sağlayan

GRAPHO - ENGLISH

Sayesinde Türkiyenin her yerinde okuyup yazarak ve dinliyerek ecnebi öğretmenlerin kontrolu altında

İNGİLİZCE-ALMANCA-FRANSIZCA

öğrenebilirsiniz. Ücretsiz Broşürlerimizi isteyiniz.
GRAPHO-ENGLISH İstiklal Caddesi 284 Beyoğlu.

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının

III. Murat, sarayın bodrum katında bir havuz yaptırmış, yanına bir de tahtyeri inşa ettirmişti. Gözdelerini buraya davet eder, onların yıkanmalarını, koşuşmalarını seyrederdi.

2

YAZAN; ÇAĞATAY ULUÇAY

ÇIKAN KISMIN HULÂSASI: 1789 yılında I. Abdülhamit ölmüş, yerine III. Selim geçmişti. Saray ananesi gereğince; eski padişahın kadınları, cariyeleri yürekleri kan ağlıyarak Eski Saraya göçediyorlardı. Yeni padişahın annesi Mihrişah Sultan ise, ömrünün 15 yılını Eski Saray'da geçirdikten sonra hareme ağaları ve cariyelerle dolu seksen arabayla Yeni Saray'a hareket etmişti. Mihrişah Sultan Sarayın üçüncü avlusunu çok iyi bilirdi. Çünkü burası Haremden bir parçaydı.

Mihrişah Sultan ne bilecekti ki, 19 sene sonra oğlu III. Selim Haremde öldürülecek, kanlar içindeki cesedi buraya getirilerek Alemdar Mustafa Paşanın önüne atılıverecekti! Belki de oğlunun akıbetini sezmiş gibi, Kara Ahmet Paşanın boğulmasını hatırlamış, burada göz yaşlarını oğlundan ve yanındakilerden saklıyamamıştı. Ağlamak, inlemek, çırpınmak neye yarardı; alın yazısı bu idi. Bu kara talihi ne sultanlar, ne imparatorlar, ne de valide sultanlar değiştirebilirdi. Bu korkunç yerde fazla durmamalı, bir an evvel, saadetini, ikbalini yapacak olan Hareme erişmeli idi.

Bunun için süratle Kuşhane kapısına doğru ilerledi. Bu kapıyı ve yolları çok iyi hatırlıyordu. Çünkü padişahlar Arz odasına bu kapıdan giderlerdi. Kuşhane kapısının önüne gelince, bir defa daha durakladı, arkasına baktı. Önünde III. Ahmet kütüphanesi, gerisinde Has bahçenin ağaçları sanki kendisini selâmlıyormuş gibi, hafif rüzgârın tesiriyle sendeleyip duruyor gibi görünüyordu.

Artık yıllarını geçirdiği, acı tatlı günlerini yaşadığı Hareme girmeli idi. Birdenbire geri döndü ve süratle Kuşhane kapısından içeri girdi. Hoşlanmadığı Kösem Sultanın, ölüsünün saklandığı yere bir defacık bakmadan Hareme daldı.

MIHRIŞAH Sultan oyalanmaktan, etrafı seyretmekten, pek zevkleniyor, 20 - 30 adım ötede bulunan Hareme gitmek istemiyordu. Bu tatlı rüyadan, birdenbire acı facialarin kanlı lekelerine bakıyormuş gibi tüyleri ürpererek uyandı. Çünkü zavallı Veziriâzam Kara Ahmet Paşa'nın burada Kanuni Sultan Süleyman tarafından boğdurulusunu hatırladı. Kara Ahmet Paşa gibi yiğit ve cesur bir veziriâzamın haksız yere öldürülüşü, Mihrişah Sultan'ın yeniden gözlerini yaşarttı. İçinden :

— Meş'um yer, durulması gerekmez !

Diye söylendi. Fakat bir türlü ayakları ileri gitmiyordu. Zavallı kadıncağız bunun sebebini bir türlü anlıyamıyordu.

VALİDE SULTAN HAREM DAİRESİNİN

Burada birdenbire sevindi. Evet, burası dörtgen şeklinde Haremin giriş yeri idi. Ilk geldiği zaman şu soldaki kapıdan Coriyeler dairesine götürülmüştü. Cariyelerin yemeklerinin konulduğu yerler eski halini öylece muhafaza ediyordu. Sonraları III. Mustafa'nın kadınları arasına girmiş, şu sağdaki kapıdan Kadın Efendiler dairesine gönderilmişti.

Fakat şimdi, bu iki kapı da kendisine kapalı idi. Artık o, Valide Sultan, «Meht-i ulyayı saltanat» olmuştu. Ancak ortadaki kapıdan girebilirdi. Hiç durmadan, hepsine nazaran geniş ve yüksek olan kapıdan içeriye daldı. Önüne çıkan geniş avluyu da çok iyi biliyordu. Burası Valide Sultan taşlığı idi. Kocası III. Mustafayı kaç defa burada beklemiş, gelir gelmez de kolları arasına atılmıştı. Bu avlunun içine geniş blok taşlar döşenmişti. Padişahlar, çoğu zaman atlariyle buraya kadar gelirlerdi. Bu yüzden hayvanların ayakları kaymasın diye taşlar çentiklenmişti. Sağ taraftaki kapıdan kaç defa III. Mustafayı atına bindirmiş, arkalarından hayır dualar ederek ona saadet ve muvaffakiyetler dilemişti. Bunları o gün olduğu gibi bugün de hatırlıyordu. Fakat burada da fazla düşünemedi. Çünkü cariyeler misafirleri tebrik etmek için bir taraftan alkışlıyorlar, bir taraftan da yeni hükümdara Tanrının uzun ömürler vermesi için dua ediyorlardı.

Mihrişah Sultan, doğruca Valide Sultan dairesine giderek tebrikleri kabul etmeğe başladı.

Artık Haremin yeni hükümdarı gelmiş, kumandayı eline almıştı. Hazinedarlar, Ustalar, Kalfalar ve cariyelerin eskileri karşısına saf saf dizilmişler, vereceği emri beklemeğe başlamışlardı. İşte Üçüncü Selim'in annesi Mihrişah Sultan, Eski Saraydan, Topkapı Haremine böyle gelmiş, Haremin hükümranlığını üzerine böyle almıştı.

ALTIN YOL — Topkapı Sarayı Haremi'nin en önemli yerlerinden birisi de Altın Yol'dur. Bu yolun etrafında Kadınefendiler, Şehzadeler ve İkballer Dairesi vardır. Tahta çıkacak olan veliahdler bu yoldan geçerek tahta çıkarlar, padişah olurlardı. Bazı şehzadelerin boğulması da genè bu yolda vuku bulmuştur.

GİZLİ MERDİVEN — Dışarıdan gelecek türlü tehlikelere ve ânî baskınlara karşı Harem'de tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerden birisi de gizli yollardır. Yukarıdaki fotoğraf, Aynalı Sofa'dan İkballer Dairesi'ne çıkan ve bu gizli yollardan bir tanesi olan gizli merdiveni göstermektedir.

İçyüzü

OSMANLILARIN HAYATINDA HAREM

Mihrişah Sultanı burada, Topkapı Sarayı Hareminde bırakarak Harem hakkında biraz malûmat vermeye çalışalım : Harem, adından da anlaşılacağı üzere, yabancı erkeklerin girmesi yasak edilen yer demektir. Her Sultan servetine ve mevkiine göre, kadınları, çocukları ve cariyeleri için, yaşadığı binada ayrı daireler yaptırmak mecburiyetindedir. Çünkü kadınların, dince, başka erkekler tarafından görülmesi yasaktır. Bu sebepten kadınlar, kendilerine ayrılan hususi dairelerde yaşarlar. İşte kadınların yaşadığı bu hususi dairelere Harem denir.

Eski devirlerde konaklarla köşkler ve saraylar iki kısma ayrılırdı. Erkeklerin oturup kalktığı, birbirleriyle konuştuğu yere «Mabeyn» kadınlarınkine ise Harem denirdi. Bu iki kısım bir veya birkaç kapı ile birbirine bağlanırdı; aralarında sofalar ve kalın duvarlar bulunurdu.

Harem dairelerinin pencereleri bahçeye bakardı. Bu pencereler şimdiki gibi geniş ve yüksek değildi. Hepsinde demir parmaklık ve tahta pancurlar olurdu. Harem dairesinin en büyük odası Sofa idi. Eğlenceler, bayramlaşmalar burada yapılır, ziyafetler burada çekilirdi. Sofaların tavanları oyma veya boyama geometri ve çiçek şekilleriyle süslenirdi. Duvarlara da ünlü hattatların yazdıkları levhalar, veya el işleri asılırdı. Sofanın tabanı güzel halılar, seccadeler ve kilimlerle örtülürdü.

ALTIN VE GÜMÜŞ FISKİYELER

Misafirlerin oturması için 60 - 70 santim yüksekliktе peykeler bulunurdu. Bu peykelerin üzerine yerdekilerden daha kıymetli seccadeler veya nadide kumaşlardan yapılmış murassa örtüler serilirdi. Bu örtülerin üzerine murassa minderler, arka tarafına da yastıklar konurdu. Misafir gelip kuş tüyünden veya yumuşak maddelerden yapılmış minderlerin üzerine oturup da, sırtını yastıklara dayayınca derhal yorgunluğunu unutur, rahatlık içinde konuşmasına devam edebilirdi. Bu sebepten hanımlar, bilhassa peykelerin rahat ve çok süslü olmasına pek itina ederlerdi. Pencereler arasında raflar bulunurdu. Bu rafların üzerine saksılar konur veya içlerinde çiçekler yetiştirilirdi. Odaya giren misafirin gözü kadar, burnu da çiçeklerin çıkardığı tatlı kokularla doyar, daha neşeli, daha canlı bir havayı teneffüs etmekle zevklenirdi. Bilhassa sofanın ortasında bulunan mermer şadırvan her bakımdan gözü çekerdi. Altın, gümüş veya diğer madenlerden fıskiyelerin çıkardığı tatlı sesler misafirleri neşelendirir ve serinletirdi.

TOPKAPI SARAYINDA HAREM

Topkapı Sarayı Haremi ise zamanında möblesi, tezyinatı ve genişliği ile dillere destan olmuştu. Topkapı Sarayı, Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılmıştır. O zamanlarda kadınlar Eski Saray'da yaşıyorlardı. Hürrem Sultan Kanuninin kalbini çalınca, Haremi Eski Saraydan Topkapıya nakletтirmişti. Kanuni Sultan Süleymandan sonra padişah olanlar, sefere gittikçe, hanımlarının çoğunu Haremde geçirmişler, bu yüzden yaptırdıkları yeni yeni dairelerle Haremi çok genişletmişlerdi. Fakat Avcı Mehmet zamanında Haremde büyük bir yangın çıkmış, dairelerin mühim bir kısmı yanmıştı. Bu sebepten III. Murat dairesi, I. Ahmet odası, Mimar Sinanın yaptırdığı söylenen «Hünkâr Hamamı» ve sofası, bir tarafa bırakılırsa bu dairelerin hemen hepsi Avcı Mehmet ve ondan sonra gelen padişahlar tarafından yaptırılmıştır. Bu ilâveler, Haremde mevcut bulunan dairelerin sayısını 400 e yaklaştırmıştı.

HAREMİN EN GÖZALAN YERİ

Topkapı Sarayı Hareminin en göz alan yeri, bütün Haremlerde olduğu gibi, «Hünkâr Sofası» dır. Burası XVI. yüzyılda ünlü Türk mimarı Sinan tarafından yapılmıştır. Burası, pencerelerinin çokluğu, ziyasının bolluğu, genişliği ile loş ve basık harem odalarından ayrılır. Semalara doğru yükselen kubbesi odanın ihtişamını ve zarafetini bir kat daha artırır.

Duvarlar güzel yazılarla, çinilerle süslenmiştir. Sonradan bunların üzerine yağlı boya resimler yapılarak eski güzelliği âdeta mahvedilmiştir. Odanın tabanına örtülen halılar, işçilik ve sanat bakımından büyük bir değer taşır. Sofanın sağ tarafında fıskiyeli üç çeşme vardır. Bunların çıkardığı tatlı sesler, sofanın kubbelerinde akisler yapar, orodakilere bir musiki melodisi gibi tesir edermiş.

Sofanın sol tarafında, 30 - 40 santim yüksekliğinde peykeler bulunmaktadır. Bu peykelerin arasında onlara nazaran daha yüksekçe, padişahın oturacağı «Tahtyeri» vardır. Peykelerin üzeri nadide halılar, kumaşlar, minderler ve yastıklarla donatılmıştır. Peykelerin arkasında aynalı kapılar bulunmaktadır. Geriden bakıldığı zaman bunların kapı olduğu farkedilmez. Bu kapılar, III. Ahmet yemek odasına, hanende ve sazendeler yerine, diğer dairelere giden merdivenlere açılır.

HAREMDE EĞLENCE ÂLEMLERİ

Bu kısmın 2 - 3 metre üstünde hanendelerin şarkı söyledikleri, sazendelerin sazlarını çaldıkları yer bulunmaktadır. Saz mahalli o kadar ustaca yapılmıştır ki, ne aşağıdakiler yukarıdakileri, ne de saz takımı aşağıda olup bitenleri görebilir.

Kısaca tasvir etmeğe çalıştığımız Hünkâr Sofası, Haremin her şeyidir. Padişahlar, Harem halkı ile bayramlaşmayı burada yaparlar. Düğünler, eğlenceler ve törenler burada tertip edilirdi.

Eğlence gecelerinde, salon kandilleri, fanuslar ve mumlarla aydınlatılır, sütunlar, revaklar renkli kâğıtlar ve kumaşlarla süslenirdi. Bu renk âlemine ve ışık dekoruna, rakseden cariyelerin canlı hareketleri, hanendelerin kubbeleri çınlatan sesleri, sazların oynak havaları ayrı bir tat ve zevk katardı.

XVI. asırdan XIX. yüzyılın ilk yarısına kadar, Osmanlı İmparatorluğunun en muhteşem eğlenceleri burada yapılmıştır. Bir sürü maceralar, zevk ve safa eğlencelerine bu Hünkâr Sofası sahne olmuştur.

Haremin en güzel yerlerinden birisi de III. Murat dairesidir. Buraya Hünkâr Sofasından açılan bir kapıdan geçilir. Karşısında da şehzadelerin hapsedildiği daire vardır.

III. Murat dairesi, Haremin en eski dairelerinden biridir. Duvarlarındaki çiniler harikulâde güzeldir. Diğer dairelerden geniş ve yüksektir. Bilhassa sol tarafında bulunan fıskiyeler güzellik bakımından diğerlerini gölgede bırakır.

III. MURAT'IN EĞLENCELERİ

III. Murat zevk ve eğlenceye düşkün olduğu kadar musikiyi de pek severdi. Hareminde bulunduğu zamanlar cariyelerle sık sık burada eğlentiler yapar, felekten kâm almağa çalışırdı. Nerede güzel bir cariyenin bulunduğunu haber alsa, derhal getirtirdi.

Fakat III. Murat, açık saçık eğlencelerini burada yapmazdı. Sarayın bodrum katında bir havuz yaptırmıştı. Havuzun yanında da yüksekçe bir yere tahtyeri inşa ettirmişti. Cariyelerin vücutlarını, özalarının güzelliğini, tenlerinin renklerini doya doya seyredebilmek için, sık sık gözdelerini buraya davet eder, onları havuzda yıkanmalarını, çırılçıplak soğa sola koşmalarını seyrederek zevk alırdı. Çok sevdiği hasekisi Safiye Sultan çok zaman ona kızar, cariyeleri kıskanır idiyse de, hiç bir vakit kocasının bu aşırı hareketlerine engel olamazdı. Çoğu zaman bir köşeye çekilir, ağlardı.

III. Murat, bundan başka Sarayburnu sahillerine mermerden bir taç gibi oturtulmuş Sinan Paşa köşkünde de eğlenmekten pek zevk alırdı. İstanbul'daki ünlü sazende ve hanendeleri çağırtır, onları, cariyeleri görmiyecek bir yere yerleştirir ve rakkaselerini oynatırdı. *(Devamı gelecek sayıda)*

HAREM KAPISI VE SOFA — Topkapı Sarayı Haremi'ne Kuşhane Kapısı'ndan girilir. Yukarıda bu kapı, yanda da gene Topkapı Sarayı Haremi'nde Valide Sultan'ın yemek yediği o şahane sofa görülüyor.

Dünyanın bir aydan beri tekrarladığı isim:

DE GAULLE

Fransa'yı bütün müstemlekeleri ile birlikte baştan başa saran de Gaulle taraftarı cereyanlar karşısında Pflimlin hükümetinin istifası ve Cumhurbaşkanı Coty'nin Fransız parlâmento tarihinde eşi olmıyan bir mesajla de Gaulle'e kabineyi kurma vazifesi verdiğini bildirmesiyle Fransız siyasi hayatı bir dönüm noktasına geldi. Bu suretle komünistlerin yarattıkları dahili harb havasına rağmen de Gaulle'e meşru yollarla iktidara geçmek imkânı verilmiş oldu. Aşağıda, bu tarihi anı hazırlıyan olayları ve bu olayların çerçevesi içinde bütün dünyanın dikkatini üzerine çevirdiği Fransa'nın eski kurtarıcısı de Gaulle'ü anlatıyoruz.

PARİS'in 200 kilometre güneyinde ismi büyük kendi küçük, şirin bir kasaba vardır: Colombey-les-Deux-Eglises... Burada, topu topu 365 kişi yaşar. Çoğu gürültülü şehir hayatından elini eteğini çekmiş, kendilerini tabiatın temiz sinesinde avutmak istiyen emekli memurlar veya küçük arazi sahipleri, sakin kimselerdir. Kasabanın kenar bir yerinde kuleli, taştan bir ev vardır. Romantik bir satoya onudran bu evde, ince uzun boylu, yetmişine yaklaşmış, vakur bakışlı bir adam oturur. Vaktini, kâğıt falı açmak, briç oynamak, hâtıralarını yazmak ve Jül Sezar'ın bundan iki bin yıl önce düşmanla köşe kapmaca oynadığı civar Gauloise armanlarında küçük gezintiler yapmakla geçirir. Tepeden tırnağa tam bir asker olan bu adam, yaşının hayli ilerlemiş olmasına rağmen daima dimdik yürür. Kasaba halkı onu görünce şapkalarını çıkararak, içten gelen bir hürmetle selâmlarlar. Bu adam, St. Cyr Askeri Akademisi'nden mezun olup da, 33. Piyade Alayı'nda vazifesine başlayınca, alay kumandanı onun için şöyle demişti: «Fransa bir gün bu adamı hatırlıyacak ve ona minnettar olacaktır!» Bunları söyliyen Henri Philippe Pétain'di, yani İkinci Dünya Harbi'nde Fransa'nın çökmesinden sonra, Almanlarla iş birliği eden kukla Vichy hükümetinin başkanı meşhur Mareşal Pétain. İltifat ettiği Colombey'deki kuleli evin bugünkü sakini genç teğmen de, General Charles André Joseph Marie de Gaulle'dü...

Geçenlerde bir gün «Albay Pétain»in sözleri yeniden hakikat oldu. De Gaulle, nefret ettiği telefonu eline alarak, Paris'teki bir adamı vasıtasiyle basına, dünyayı alt üst eden şu beyanatı gönderdi: «On iki yıldır siyasi bir keşmekeş içinde bocalıyan Fransa, o yandan bu yana türlü siyasi partilerin elinde oyuncak olmuştur. Bugün, memleketin bu vahim durumu karşısında, Cumhuriyeti kurtarmak için iş başına geçmeğe hazırım!...»

■

Bu beyanatın verildiği anda, 200 kilometre ötedeki Paris için için kaynıyordu. Bir ihtilâl havası muazzam şehri boydan boya sarmıştı. Concorde meydanı, ön binlerin katıldığı bir insan denizi halinde idi. Muazzam kütle bir ağızdan şöyle haykırıyordu: «Yaşasın de Gaulle...». Bellerine üç renkli Fransız bayrağını sarmış adamlar, meydanı parlâmento binasına bağlıyan köprüye doğru yürüyorlardı. Köprüyü geçip de asırlık parlâmento binasının önüne varınca aynı sesler şöyle haykırdı: «Mebusların topunu Seine nehrine atın!...». Mahşeri kalabalık, ellerinde, üzerinde «Milli Selâmet Komitesi» yazılı levhalar tutuyordu. Concorde meydanı böylece, büyük Fransız ihtilâlinin şiddet devrini hatırlatıyordu. O günlerde Robespierre'in kurduğu «Milli Selâmet Komitesi» aynı şekilde bu meydanı doldurmuş, gene bu meydanda, aralarında Marie Antoinette'in de bulunduğu 2500 kişinin kafası giyotinle uçurulmuştu. Ancak nümayişciler sadece Concorde meydanında toplanan «sağcı» kümelerden ibaret değildi. Şehrin dört bir ucu bu ihtilâl havasından nasibini alıyordu. Paris'in «solcu» mahalleleri olan Bastille ile Place de la République arasında birikeh binlerce komünist, mukabil nümayişe geçmiş, de Gaulle'cülere lânet ediyor, avaz avaz «gebersin faşistler!» diye bağırışıyorlardı. Büyük ihtilâlden beri Fransa'da kurulmuş olan Cumhuriyetlerden bu dördüncüsünün de son günlerini yaşadığına dair türlü belirtiler mevcuttu.

Bu nümayişlerin hareket noktası Ce-

1944 — İkinci Cihan Harbi sonunda, Paris'in Alman işgalinden kurtulmasından sonra, General de Gaulle, beraberinde Churchill, Bidault ve diğer politika adamları olduğu halde, halkın coşkun tezahüratı altında Paris sokaklarında yürüyor.

1958 — 14 sene sonra de Gaulle, Palais D'Orsay'de 800 gazeteci ve taraftarlarının katıldığı basın konferansında, istediği yetki kendisine verildiği takdirde, Cumhuriyetin kurtulması uğrunda seve seve tekrar iş başına geleceğini kesin olarak ifade etmiştir.

DRAMIN SAHNELERİ — **Fransız Milli Meclisi'nde, harb sonrasının 25 inci Başbakanı Pierre Pflimlin, parlâmentodan güvenlik oyu alırken (solda), Cezayir'deki Fransız azınlığını temsil eden 30.000 kişilik bir grup, Pflimlin'in Cezayir politikasını protesto maksadı ile hükümet konağına hücum etmiş (ortada), kısa bir müddet sonra da Cezayir'de başlıyan nümayişler Paris'in Concorde meydanına geçmiştir. Pflimlin, bilâhara de Gaulle'cülerin baskısı altında istifa etmeye mecbur olmuştur.**

zayir'di. Birkaç gün evvel Fransa bir ay kadar süren bir kabine buhranından yeni kurtulmuş ve Cumhuriyetçi Halk Hareketi partisinden Pflimlin, Fransa'nın İkinci Cihan Harbi'nden sonraki 25 inci kabinesini türlü güçlükle kurmuştu. Pflimlin hakkında umumi kanaat, Cezayir Milliyetçileriyle anlaşacağı merkezindeydi. Bu iddia, milliyetçilere karşı şiddet taraftarı olan bu memleketteki Fransız gazınlığını ani olarak harekete getirmiş, 30.000 kişilik bir nümayişçi grupu, hükümet binasına hücum etmişti. O sırada, Cezayir paraşütçü birlikleri kumandanı General Jacques Massu nümayişe müdahale etmiş, bunları kısmen yatıştırmak, kısmen de nümayişçilerin iştirak ettiği arzularına istikamet vermek maksadiyle sivil ve askerî erkânın katıldığı bir «Milli Selâmet Komitesi» kurmuştu. Bu komite aynı zamanda Cezayir'deki yarım milyonluk Fransız ordusuna kumanda eden General Salan tarafından da kuvvetle destekleniyordu. Milli Selâmet Komitesi, Paris hükümetini tanımıyor, kuvvetli bir Cezayir politikası, Fransız siyasî hayatına istikrar verecek bir anayasa ıslahatını ve herşeyden evvel de Gaulle'ü istiyordu.

■

De Gaulle, Fransa'nın bugünkü kadâr karışık bir devrinde, 1890 yılının bir kasım günü, ışılı kurumlu bir endüstri şehri olan Lille'de hayata gözlerini açtı. Babası, koyu katolik bir mektepte felsefe ve edebiyat hocalığı eden kendi halinde bir adamdı. Genç Charles, hayatının ilk yaşlarında Fransayı peri masallarındaki prensesler kadar şirin tasavvur etmiş, lâkin yaşı ilerledikçe, siyasî keşmekeş içinde bocalamakta devam edegelen vatanının vahim durumunu kavramağa başlamıştı. Henüz on beş yaşında iken tek emeli, büyüyünce vatana faydalı olabilecek bir mevki işgal etmek, - var gücüyle memleket selâmeti için çalışmaktı.

St. Cyr Askerî Akademisi'nde arkadaşları ona «kuş konmaz» ismini takmışlardı, hepsi de büyük istikbal vaadeden bu «kuş konmaz»a karşı derin bir saygı duyarlardı. Zekâsı, ileri görüşüyle bu adam, cidden hürmete lâyıktı. Mektebi bitirince kur'a çekmedi, çünkü okul talimatnamesine göre, birincilikle mezun olanlar arzu ettikleri birlikleri kendileri seçmek hakkına sahiptiler. Böylece de Gaulle, istikbaldeki baş düşmanı Albay Pétain'in kumandasındaki 33. Piyade Alayını seçti.

İki Cihan Harbi arasında binbaşı de Gaulle sadece askerî mevzularla ilgilendi. «Yarının ordusu» ismini taşıyan eseri Alman ordusunun temel taşı oldu; Hitler'in bu kitaptan istifade ederek kurduğu zırhlı tümenleri de az sonra Fransayı bir anda eziverdi. De Gaulle, kolay kolay teslim olacak insanlardan olmadığı için, İngiltereye iltica etti. Tek düşüncesi vatanı kurtarmaktı. «Fransa harbi kaybetti, fakat nihai savaşı henüz kaybetmedi» diyerek 500.000 kişilik «Hür Fransızlar ordusu»nu kurdu. Bu ordu, Kuzey Afrika'daki Bir Hakem' den Almanya içlerine kadar müttefiklerle adım adım iş birliği etti. De Gaulle her durumda sadece Fransanın menfaatlerini gözetiyordu. Vatanı onun için her şeyin üstünde 'idi. Bu bakımdan çok defa müttefiklerce tenkide uğradı. Roosevelt, oğluna Cazablanca' dan yazdığı bir mektupta şöyle diyordu : «De Gaulle buraya ilk geldiği gün bende Jeanne d'Arc kadar sof bir insan tesiri bıraktı. Bakir bir melekle konuşuyorum zannettim. Ertesi gün aynı adam, karşıma Clemanceau kadar kurnaz ve zeki bir tilki olarak çıktı...»

1944 yılı ağustosunda de Gaulle, müttefik ordularıyle birlikte Zafer Anıtının altından Paris'e girdiği vakit, Fransanın en büyük «kurtarıcısı» olarak minnet ve şükranla karşılandı. Bütün Fransa yedisinden yetmişine kadar ayaklarına kapandı. Artık çocukluğundan beri hayalinde yaşattığı şeye kavuşmuştu. Büyük ideali tahakkuk edecekti. De Gaulle derhal muvakkat bir hükümet kurarak bunun başına geçti ve böylece devlet işlerini eline aldı. Artık, harbten önce burgva hâkim olan siyasi kararsızlık havası tarihe karışmış olacak, yeni kurulacak dördüncü Cumhuriyet çok daha sağlam temellere dayanacaktı. İlk arzusu Fransız Anayasasını olduğu gibi değiştirmek ve devlet sistemini bu suretle istikrarlı bir hale getirmekti. Fakat çok geçmeden Fransanın ayni Fransa olduğunu farketti. Türlü dalavere, hiyle, fesat gine kendini göstermeğe başladı. Islahat fikirlerini teşekkül eden parlamento kabul etmek istemiyordu.

De Gaulle böylece, 1946 yılının bir pazar sabahı gazetecileri toplayarak şu sözleri söyledi: «Mademki çamurdan çekip çıkardığım vatanım beni istemiyor, bende çekip giderim !...». Şapkasını başına geçirdiği gibi bir anda güzel Parisi terketti...

O tarihten beri de Gaulle, Colombey kasabasından sadece haftada bir Parise inerek, Seine nehrinin sol kıyısında bulunan Solférino sokağındaki beş numaralı binaya uğrar. Burası de Gaulle'ün sonradan kurduğu ve parlâmentodaki temsilci sayısının son seçimlerde belirli şekilde azalmış olduğu «Fransız Halk Topluluğu» adlı partinin merkezidir. Aynı zamanda tanınmış politika adamlarının uğrak yeri olan bu binada Amerikan sefiri ile Rus elçisi, soğcı ve solcu mebuslar toplanarak sohbet ederler. Burada Fransız Milli Meclisi'nin liberal bir parti başkanı de Gaulle'e şayet Fransa kendisini iş başına çağırırsa şartlarının ne olabileceğini sormuş, vakur edalı emekli generalden şu cevabı almıştır : «Şart mı Monsieur ? Fransa'yı kurtarmak için hiç bir şart olmaz !...»

De Gaulle çok defa diktatörlükle suçlandırılmışsa da bu doğru değildir. Aslında o, çok geniş görüşlü ve hisli bir insandır. Harb içinde generalin propaganda şefliğini yapmış olan Fransız edibi André Malraux ile aralarında geçen kısa bir konuşma bunun güzel bir örneğidir : «Her fırsatta zekâm ileri sürülüyor. Mademki zekiyim, nasıl olur da bir hükümet darbesi yapabilecek kadar budalaca bir gaflete düşebilirim.»

General de Gaulle aynı sözleri, nümayişlerden bir kaç gün sonra Pariste 800 gazetecinin katıldığı muazzam basın konferansında da söylemiştir: «Altmış yedisinden sonra diktatör olmamı mı istiyorsunuz ?» Gene aynı toplantıda «çok partili bir rejimi» tasvip etmemekle beraber, «kuvvet politikası» na da muarız olduğunu ifade etmiştir. De Gaulle'ün bu toplantıda dünya basınına duyurduğu son sözler şunlar olmuştur : «Şimdi köyüme dönüyorum, vatanın emrini bekliyeceğim.»

DRAMIN DİĞER KAHRAMANLARI — **Solda, Pflimlin Milli Meclis'in vekiller sırasında endişeli bir ifade ile otururken, ortada, Cezayir'deki ordu ile birlikte Paris'e ilk baş kaldıran çok gözlü General Jacques Massu bir basın konferansında, sağda ise, de Gaulle'cülerin parlâmentodaki liderleri Soustelle, Oran'da 100.000 kişiye hitabederken görülüyor.**

Anne sütüne en yakın mama

Tam yağsız
Yarım yağlı
Tam yağlı

Radar Reklam

LAITGOZ IDEAL

Daha güzel olmak
SCHERK ile başlar
Eşsiz nüfuz kabiliyeti

Scherk (Lotion faciale) yüz losyonu hücrelere hayatiyet, tene tazelik verir. Kirleri temizler.

İŞTE TECRÜBESİ:

Yüzünüzü iyice yıkayınız Bir parça pamuğu Scherk yüz losyonu ile ıslatıp yüzünüze ovarak sürünüz.

Pamuk kirlenecek, cildiniz temizlenecek, yüzünüzde fevkalâde rehavet hissedeceksiniz.

Scherk
Lotion
Faciale

Türklere Karşı Harbeden İtilâf Kuvvetleri Başkumandanı: General Hamilton'un Çanakkale Hâtıraları

Türk insanlığının

TÜRKLER

2 Temmuz 1915 : «Gurkha» Hint birliklerinin zaptetmiş oldukları mevzileri, Türkler bombalar ve süngülerle yaptıkları bir taarruzda geri aldılar. Bu mevzi hattı, bütün diğer siperlerin anahtarı gibiydi. Hint birlikleri komutanı Bruce, ağır yaralandı.

29 uncu Tümen birlikleri, Hintlilerin kaptırdığı mevzileri tekrar almak için taarruza geçti ve bütün gözde subaylarını feda etmek bahasına bu mevzileri geri aldı.

He gün siperlemizi biraz daha derinleştiriyor, biraz daha tahkim ediyoruz. Böylece, Türklerin, mukabil hücumlarını kesmiye çalışıyoruz.

3 temmuz 1915 : Bugün hava dehşetli sıcak. Saat 17.30 da Türkler Helles civarını şiddetle bombardımana tâbi tutmaya başladılar. Ateşleri bilhassa sol cenahımız üzerinde toplanıyordu. 18 de büyük kütleler halinde ilerlemiye başladılar. Yüz metre kadar yürümüşlerdi ki, Scorpion zırhlısının ve makineli tüfeklerimizin dehşetli ateşi karşısında duraladılar.

Tam 19 da Türk topları gene başladı. Biraz sonra iki Türk taburu, bu ateş desteği altında omuz omuza hatlarımıza doğru ilerledi. Onuncu topçu bataryamız şarapnellerini derhal Türklerin üzerine boşalttı. İhtiyatta bulunan Hint kuvvetleri de süratle ön hatlarımıza yetişti. Siperlerimizde yer olmadığı için, alelâcele, mermi çukurlarına, oyuklara, tümseklerin arkalarına yattılar. Türk subayları, ellerinde kılıçlariyle birliklerinin en önünde yürüyorlar, askerlere cesaret veriyorlardı. Hep birden büyük bir cesaretle üzerimize atıldılar. Bir kısım siperlerimize girdiler. Boğaz boğaza korkunç boğuşmalar cereyan etti. Askerlerimiz fevkalâde ğayretler sarfederek bütün hücumlara dayandılar. Nihayet Türkler yine geri çekilmiye mecbur oldu.

Muharebe sahasını yüzlerce ceset yığını baştan başa doldurıyor...

Zayiatımız her geçen gün biraz daha kabarmakta ! 28 - 30 haziran arasındaki iki gün zarfında 29 uncu Tümenle Lowland tümeninin tugayları şu kayıplara uğramış bulunyor : 86 ncı tugay 71 subay 2807 erden 36 subay 1994 ere; 87 nci tugay 65 subay 2724 erden 48 subay 2075 ere; 88 inci tugay 63 subay 2139 erden 46 subay 1765 ere; ve 156 ncı tugay da 102 subay 2839 erden 30 subay 1399 ere düştü... Maxwell, Mısır'dan 80 genç subay göndereceğini bildirdi. Boşlukları bunlarla doldurmıya çalışacağız.

28 haziran günü zayiatımız 2000 civarındaydı. O günden beri, Türklerin üst üste mukabil hücumları neticesinde bu rakam 3500 e kabarmış bulunyor ! Bu malûmatı olduğu gibi Kitchener'e telledim.

4 temmuz 1915 : Sabahleyin İmroz'da İngiliz ve Anzac tahviye birliklerini teftiş ettim. Hepsini fevkalâde enerjik ve hareketli buldum. Öğleye doğru «Basilisk» gemisiyle Helles'e gittim. Türk topçusu yine, her zamanki gibi, Lancashire birliklerinin bulunduğu sahili adamakıllı dövmekteydi. Herkes siperlerine gömülmüştü. Toprak üstünde bir tek kişi görünmüyordu. Yanımda bir kaç subayla karaya çıkıp patikadan fütursuzca yürüdük. İkide bir, yerdeki ufak çukurluklarda birikmiş taze insan kanlarının üzerinden atlıyarak Hunter - Weston'un karargâhına vardık. O sırada posta eri nefes nefes içeri girdi. Körfezdeki bir geminin torpillendiğini haber verdi. Dürbünlerimizi kapıp dışarı fırladık. Fransız nakliye gemisi «Carthage» fena bir torpil yemişti ! Tam dört dakika içinde sulara olduğu gibi gömüldü... Destroyerler, yardımcı gemiler etrafına üşüşerek müretteb atı denizden toplamıya başladılar. Can kaybı olmadığı bildiriliyor.

Saat 14.30 da, Fransız kuvvetlerini Gouraud'un yerine kumanda etmekte olan General Bailloud, karargâha gelerek benimle görüştü. Hep beraber, 156 ncı tugay teftişe gitik. Mevcut subaylardan şu isimleri hatırlıyorum : Albay Pallin, Yarbay Girdwood, Yarbay Law, Albay Peebles, Yarbay Sinclair, Yüzbaşı Mc Clay... Son subay, harekâta iştirak edip de sağ kalabilmiş — yegâne tabur komutanı mı dedikleri iyice hatırımda kalmamış — sayılı subaylardan biriydi. 156 ncı tugay en ağır telefat veren birliklerimizden biri !... Taburlar arasında dolaşırken, izahat veren şahıs hep şu şekilde cümleler kullanmıya başladı : «Bunlar, filâpça taburun bakıyesi... Şunlar, falanca alayın geri kalan mevcudu...»

Üç defa bu cümleleri dinleyince dördüncüsünde o şahsa şu kati ihtarı verdim : «Bir komutan, muharip birlikleri hakkında ve mevcudun önünde hiçbir zaman 'bakıye' sözünü sarfetmez !...»

Karanlık basarken «Basilisk» gemisine geçip İmroz'a döndüm.

5 temmuz 1915 : Sabaha karşı uzaktan uzağa duyulan top sesleriyle gözlerimi açtım. Türkler yine hücuma geçmişlerdi. Telsizin başına oturdum. Saatlerce heyecan içinde, haber bekledim. Nihayet raporlar gelmiye başladı. Bu raporlara göre, Anzac'lara ve Helles'teki kuvvetlerimize ağır taarruzlar yapıyorlar ! Bolca miktarda takviye aldıkları anlaşılıyor. Topçu ateşi sabahın 4 ünde başlamış bulunuyor. Yalnız Anadolu yakasındaki bataryaları 1900 atım yaptı. Lancashire birlikleri üzerine şimdiye kadar 700 mermi düştü. Helles'e yüzlerce mermi atıldı. Bunların çoğu 15 lik ve daha büyük çapta.

Sabah 4 te Türkler 29 uncu Tümenin sol cenahına hücum ettiler. 6 da hücumlarını yenilediler. Bu sefer, kovanlarından fırlıyan arılar gibi taarruz ettiler. Binlercesi birarada, kütle halinde mevzilerimiz üzerine yürüdüler. O zaman merkez topçumuz onların üzerine dehşetli bir şarapnel ateşi açtı. Bu ateşin tam isabetli olabilmesini sağlamak için, ön hatlarda bulunan ve nişangâh tanzimi yapan iki genç topçu assubayımız, siper periskopu kullanmayıp başlarını bir an için siperden dışarı çıkarıp baktılar. İşte o anda ikisinin de alınlarından vurulmuş olduk-

düşman ağzından ifadesi:

ÖLÜLERİNİN ÜSTÜNE BASMIYOR

Hamilton'un hâtıralarından alınan aşağıdaki pasaj, Türk'ün insanlığını bir kere daha ispat eden mühim bir vesikadır:

«Türk kumandanlığı, yaralıları ve ölüleri kaldırmak için beş saatlik muvakkat bir mütareke teklif etti. Bu teklifi reddettim. İstihbaratımıza göre, öğrenmiş bulunuyoruz ki, Türk askerleri ölmüş arkadaşlarının cesetleri üzerine basıp geçmek istemiyorlarmış. Bizim için bundan daha tesirli mania olur mu!.. O cesetler orada kaldıkça Türk taarruzları gecikecek demektir!»

ları söyleniyor! Temenni ediyorum ki, bu haber sadece bir rivayet olsun. Bu iki genç, topçumuzun en kıymetli mensuplarındandı!

Bu taarruzda Türklerden ancak 30 - 40 kişi mevzilerimize atılıyabildi. Onlar da girdikleri yerde kaldılar.

Saat 7.30 da yeniden şiddetli bir taarruz daha başladı! Bir kısım Türk askerleri Bahriye Tümeni mevzilerine girdi. Bir kısmı, 29 uncu Tümenin sağ cenahına yüklendi. Lâkin bu taarruzların hepsi akim kaldı. Mevzilerimizi muhafaza etmekteyiz.

Haziranın 28 inden beri Türklerin umumi kaybının 5000 olduğunu tahmin ediyoruz. Hunter - Weston'un raporuna göre, sol cenahtaki muharebelerde Türkler 1200 kişi zayiat vermişler. Birlik komutanlarından De Lisle, bu miktarın 2000 ile 3000 arasında olduğunu söylüyor. Buna, bugünkü telefatı da ilâve edecek olursak, yine 5000 e yaklaşıyor. Lâkin bizim saflarımızda da karkınç boşluklar hasıl oldu. Bu şekilde muharebeler bir müddet daha devam ettiği takdirde bilmem mevcudiyetimizden eser kalacak mı?...

6 temmuz 1915 : Muharebeler kesildi. Bu sabah uzaklardan sesler duyulmuyor. Her yerde sükûnet hüküm sürmekte. Ben de sadece, yatağımda kara sineklerin hücumunu defetmekle uğraşıyorum!

Bugün iki Tümen takviye geliyor.

7 temmuz 1915 : General Bailloud, Kurmay Başkanı Albay Piépape ve Binbaşı Bertier, bir Fransız torpido botuyla beni görmiye geldiler. Bailloud, içeri girer girmez dört, beş genç subayın yanında bana hitaben : «Eğer Boğaz'ın Anadolu yakası bizim tarafımızdan on beş gün içinde işgal edilmiyecek olursa bütün kuvvetlerimiz mahvolacaktır!...» deyiverdi.

Sonra işi şakaya vurdu ve gülerek beni, birkaç gün sonra, İstanbul'un lüks bir lokantasında yemeğe davet etti!...

Akşam üzeri, Londra'dan, bomba isteyip istemediğimizi soran bir telgraf geldi. İstemez olur muyuz!... Derhal cevap yazarak haftada muntazaman 10.000 bomba gönderilmesini bildirdim.

8 temmuz 1915 : Bozcaada'ya giderek tepelere tırmandık. Bir çıkarmaya müsait mi, değil mi diye karşıdaki Türk sahillerini gözden geçirdik. Her taraftа dehşetli tahkimat yapılmıştı. O kadar ki, buraya bir çıkarma teşebbüsünde bulunursak bu iş 25 nisan teşebbüsünden daha kanlı olacak! Onun için böyle bir harekâta girişmiyeceğim!...

Saat 19 da İmroz'a dönüp demirledik.

9 temmuz 1915 : General Bailloud gelecek haftadan evvel Türklere taarruz etmiye yanaşmıyor. Gouraud'un kayıpları o kadar ağır ki, son günlerdeki zaferlerimiz bu kayıpların yanında gölgede kalıyor!...

Anadolu yakasından mütemadiyen ateş eden Türk toplarını muhakkak susturmak lâzım. Fransızlarla beraber bu işi halletmiye çalışacağız.

10 temmuz 1915 : Türk kumandanlığı, yaralıları ve ölüleri kaldırmak için beş saatlik muvakkat bir mütareke teklif etti. Bu teklifi reddettim. İstihbaratımıza göre, öğrenmiş bulunuyoruz ki, Türk askerleri ölmüş arkadaşlarının cesetleri üzerine basıp» geçmek istemiyorlarmış. Bundan daha tesirli mania olur mu!... O cesetler orada kaldıkça Türk tarurzları gecikecek demektir! Yoksa, ben de bir insan olarak, ve sıhhi mahzuru bakımından bu ölülerin usulüne göre gömülmelerini istemez miyim. Bu hususu kaydetmeden geçemiyorum...

11 temmuz 1915 : Sabahın erken saatlerinden öğleye kadar, yarın yapacağımız taarruz harekâtı üzerinde çalıştım. Herşey, en ince teferruatına kadar hazırlanmış vaziyette.

12 temmuz 1915 : Bu sabahki Kerevizdere taarruzunu Fransız kuvvetleriyle 52 nci Tümen yapacak. Harekâtı bizzat takibetmek için Helles'e gitmek istedim. Fakat İmroz'da kalmam icabetti. Kurmay subaylarıyla beraber kahvaltı ettik. Öğleye kadar harekât hakkında muhtelif müzakerelerde bulunduk. Bu arada muharebe bütün şiddetiyle devam etmekteydi. Fakat hiçbir rapor gelmiyordu. Çadırımla muharebe merkezi arasında mekik dokuyordum. Böylece akşamı ettik. Akşam üzeri bir motorbotla Helles'e geçtim. Vaziyetimizin fena olmadığını gördüm. Akşama kadar yapılan devamlı muharebeler neticesinde, Fransız birlikleriyle 52 nci Tümen, sağ cenahta iki hat Türk mevzini zaptetmiş bulunuyor. Kazandığımız toprak, bazı yerde 100, bazı yerde 300 metre derinliğinde. Eğer bu gece, vukuu muhtemel Türk mukabil taarruzlarında kazandığımız mevzileri muhafaza edebilirsek, burada yerleştik sayılır.

13 temmuz 1915 : Tahmin ettiğimiz gibi, Türkler dün gece şiddetli mukabil taarruzlarda bulundular. Sağ cenahtaki mevzilerin bir kısmını geri aldılar. Fakat bir kısmı yine bizim elimizde kaldı. Bu sabah muharebe hâlâ devam ediyor. Cephane ikmalinde zorluklar çıkmıya başladı.

14 temmuz 1915 : Gece Türkler hücumlarını yine tazelediler. Fakat mevzilerini geri alamadılar. Fransız sağ kanadı, Kerevizdere'nin denize uzanan ağzına kadar dayanmış bulunuyor.

Hunter - Weston, 52 nci tümenin komutasını muvakkaten 13 üncü tümenin kumandanı General Shaw'a devretti. Cephanemiz yine azalmış vaziyette. Bir şeyler göndermelerini bekliyoruz.

15 temmuz 1915 : Bu sabah Harbiye Doiresi'nden bir mektup geldi. Daha evvelden vaadetmiş oldukları cephaneye ilâveten, 4000 atımlık 10 luk; 7500 atımlık 12,5 luk. 5500 atımlık 15 lik; 575 atımlık 22 lik top mermisi daha gönderiyorlar. Bunlar 1 ağustos tarihine kadar Çanakkale'ye varmış olacak. Fakat, her ay göndermelerini istediğim 30.000 atımlık 10 luk; 30.000 atımlık 12,5 luk; 24.000 atımlık 15 lik ve 6.000 atımlık 22 lik top mermisini temin edemiyeceklerini bildiriyorlar...

Gelecek Hafta :
Suvla çıkarması.

TARİHE GEÇEN FOTOĞRAF

Türk askerinin Çanakkale'de kanıyla, canıyla yazdığı «Kahramanlık Destanı» dün-ya savaş tarihine altın sahifeler eklemiştir. Bu destanın her satırında Türk'ün kahramanlığını, cesaretini, insanlığını bulmak mümkündür. Mehmetçik, bu kilit noktasında inanılmaz gibi görülen mucizeler yaratmış, dövüştüğü düşmanı bile hayran etmiştir. Türk askerinin kanını harç yaptığı Çanakkale istihkâmlarında Mehmet oğlu Seyit adlı bir nefer, omuzuna yüklenmiş vatan savunmasının sorumluluğuna öylesine inanmış ki... Sırtında taşıdığı 275 kilo 845 gramlık mermi ona âdeta kuş gibi hafif geliyor.

Hayat

MİHRİMAH CAMİİ

(Kanuni'nin kızı Mihrimah Sultan tarafından 1555 te Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. Edirnekapı'dadır.)

Rüya Kadın

ROMAN : 7 Yazan: **Collins** ÇEVİREN : SÜREYYA S. BERKEM

BURAYA kadar hikâyeyi can kulağiyle dinliyen Francis, karım son cümleyi söyler söylemez, tavrını değiştirdi; çehresinin rengi değişti :

— Almanya mı ?... diye tekrar etti.

— Evet. Yoksa Almanya size bir şey mi hatırlattı ?

Seyis gözlerini yere dikerek hazin bir eda ile :

— Almanya bana karımı hatırlatır, diye cevap verdi.

— Öyle mi ? Nasıl ?

— Bana bir vakitler, kendisini tanımadan çok evvel, henüz genç bir kız iken Almanya'da yaşadığını söylemişti.

— Akrabalariyle mi yoksa ahbaplariyle mi yaşamış ?

— Yabancı bir ailenin yanında mürebbiyelik etmiş.

— Acaba Almanya'nın hangi kısmında ?

— Hatırlıyamıyorum efendim. Bu cihetі bana galiba söylemedi.

— Ailenin adını size söyledi mi ?

— Evet efendim. Ecnebi bir isimdi bu. Fakat çoktan unuttum gitti. Hatırladığım bir şey varsa o da, aile reisinin büyük bir şarap taciri olduğudur. Bunu iyice hatırlıyorum.

— Hangi çeşit şarap çıkardığını söylemiş miydi ? Bizim tarafta da şarap yapılır. Acaba Moselle şarabı mı ?

— Söyliyemiyeceğim efendim. Hiç hatırlamıyorum.

Konuşma burada sona erdi. Ingiltere'den hareketimizden önce Francis Raven'le muhabere edeceğimizi söyliyerek ondan ayrıldık.

Tasarladığım plâna göre, Ingiltere'deki dostlarımı birer birer ziyaret ve onlara veda ettikten sonra Maison Rouge'a yaz aylarında dönecektik. Tam hareket edeceğimiz gün, Irlanda'daki bazı emlâkimle ilgili mühim bir iş için plânımızı değiştirmek mecburiyetinde kaldık. Fransa'daki evimize yazın döneceğimiz yerde ancak Noel yortusundan bir veya iki hafta önce dönebildik. Francis Raven de bizimle beraberdi. Onu ahır yardımcısı adiyle Maison Rouge müstahdemleri arasına kattık.

Aradan uzun zaman geçmeden, önceden tahmin ettiğim ve karıma da anlattığım halde dinletemediğim bazı zorluklar kendini göstermeğe başladı; Francis Raven, tahminim gibi, arkadaşlariyle iyi geçinemiyordu. Onların hepsi Fransızdı ve hiç biri Ingilizce bilmiyordu. Francis ise tek kelime Fransızca anlamıyordu. Çekingen tavırları, melânkolik hâlleri, yalnızlıktan hoşlanan hayatı... Bütün bunlar onun aleyhinde idi.

Bizim hizmetçiler ona «Ingiliz Ayısı» adını taktılar. Civarımızda o, bu takma adla meşhur oldu. Işler gittikçe daha fenalaşıyordu. Kavgalar olmuş, bir, iki defa da yumruk yumruğa gelinmişti. Mrs. Fairbank bile anladı ki buna akıllıca bir çare bulmak lâzımdır. Işte, biz bu çarenin ne olabileceğini düşündüğümüz bir sırada talihsiz seyis bir kaza geçirdi; ahırda, atın birinden tekme yemiş ve zavallının ayağı kırılmıştı.

Ahırlardaki mükemmel odasında onu bizim doktorumuz tedavi ediyordu. Doğum yıl dönümü yaklaştığı halde o hâlâ yatakta yatıyordu.

Vücut itibariyle gittikçe iyileşmekte olmasına rağmen mânevi bakımdan doktorumuz hiç de memnun değildi. Francis Raven, garip bir dimağı karışıklık tesiriyle, geceleri iyi uyuyamıyordu. Bunu iştince doktora hikâyeyi anlatmayı bir vazife bildim. Pratik bir adam olan doktor, seyisin, karısı ve rüya hakkında bir vehme kapılmış bulunduğu hakkındaki mütalâama aynen iştirak etti ve ilâve olarak :

— Fikrimce, dedi, tedavisi kabil bir vehimdir bu. Şayet tecrübe muntazam bir şekilde yapılacak olursa.

— Bunu nasıl tecrübe edebiliriz ?...

diye büyük bir merak içinde sordum.

Bana cevap verecek yerde doktor şunu sordu :

— Bilmem biliyor musunuz ki bu yıl, kebise yılıdır ?

— Mrs. Fairbank bunu bana dün hatırlattı. O söylemeseydi benim hatırlıyacağım yoktu.

— Acaba Francis Raven bu yıl şubat ayının 29 gün çekeceğini biliyor mu ?

Arkadaşımın hangi noktaya gelmek istediğini anlamaya başlamıştım. Dedim ki :

— Bu keyfiyet, onun bir Ingiliz takvimine sahip olup olmamasına bağlıdır. Farzedelim ki onda böyle bir takvim yoktur. Şu halde ?

— Şu halde, Bundan habersiz olunca ne yapması lâzım ? Bıçaklı Kadın'ı mart gecesi saat ikide bekliyeceğine şubatın 29 uncu gecesi bekliyecek demektir. Bırakalım, bu vehim korkularını yanlış bir günde çeksin. Hakiki doğum yıl dönümünü ise ferahlıkla geçirsin ve o gece rahat döşeğinde güzel bir uyku çeksin ! Sonra, uyanıp da kahvaltıya hazırlanacağı bir sırada kendisine hakikat anlatılarak mahcup edilsin !

Teklif edilen tecrübeyi ben de muvafık buldum. Doktoru, bu mesele hakkında gidip karımla görüşmek üzere bırakarak, Francis Raven'i görmeye ahırların bulunmuş olduğu kısma gittim.

XV.

Zavallı adam ! 1 mart gecesi başına neler geleceğini düşünerek korku ve ıstırap içinde kıvranıyordu. O gece adamlardan birinin sabaha kadar onunla beraber kalmasını temin etmem için bana yalvarıyordu. Bu ricayı kabul ettikten sonra yıl dönümünün haftanın hangi gününe tesadüf ettiğini ondan sordum. Parmaklariyle günleri sayarak şubat ayının 28 gün olduğunu hesaplayıp 1 martın hangi güne rastladığını çıkardı. Bundan anladım ki Francis Raven o yıl, şubat ayının 29 gün çekeceğinin farkında değildir. Doktorun yapacağı tecrübeyi kabul etmiş olduğum için tabiî yanlışı düzeltmedim. Böyle yapmakla seyisin rüyası dramının son perdesine doğru ilk adım atılmış oldu.

Ertesi gün küçük bir aile üzüntüsü meydana çıktı ki, doğrudan doğruya olmamakla beraber, alacağımızı ümit ettiğimiz netice ile bilvasıta ilgili idi :

O gün karım, değerli Alman komşumuz olan Mr. ve Mrs. Beldheimer'den bir davetiye aldı. Evlilik hayatlarının 25 inci yıl dönümünü kutlamak için tertip edilen toplantıya bizi de davet ediyorlardı. Mr. Beldheimer, Moselle ırmağının sahillerinde geniş bağları bulunan büyük bir şarap taciri idi. Evi, Fransız - Alman sınır hattı üzerinde bulunuyordu. Aradaki mesafe gözönüne alınacak olursa bizim o geceyi orada geçirmemiz icabedecekti. Bu şartlar altında, daveti sayet kabul edecek olursak, 1 martı evimizde geçirmek imkânsızlaşacaktı. Francis Raven'in yıl dönümünde ne olup veya olmıyacağını kendi gözleriyle görmek kararında olan Mrs. Fairbank, Maison Rouge'dan ayrılmayı kesin surette reddetti ve :

— Itizar ederiz, olur biter !... diyordu.

Ama ben onunla aynı fikirde değildim. Bunun o kadar kolaylıkla halledilebilecek bir mesele olduğunu kabul etmiyordum. Almanya'da bir «Silver Yıldönümü» nü kutlamak demek, yirmi beş yıllık mesut bir evlilik hayatını kutlamak demektir ki böyle bir törende yakın dostların ona katılmaması affedilir ihmallerden sayılmamaktadır. Uzun süren bir tartışmadan sonra baktım ki onu ikna etmek mümkün olamıyacak, törende her ikimizin de yazı ile bir mazeret beyan etmesini kararlaştırdık. Bu suretle seyisin rüyası dramının son perdesine doğru ikinci adım atılmış oldu.

Aradan bir hafta geçti, şubatın son günleri yaklaşıyordu. Bu sırada evde başka bir hâdise meydana çıktı. Şöyle ki :

Ahırlarımda baş seyis Joseph Rigobert adında biri vardı. Huysuz, kılığına kıyafetine bakmaz, fakat kadınlara düşkün bir adamdı bu. Biricik meziyeti, atları sevmesi ve onlara iyi bakması idi. Bu meziyetiyle kolayca yerine adam bulunur bir kimse olmadığından onu kovamıyordum. Yoksa ona çoktan yol verirdim. Bu satırları yazmama sebep olan hâdise de çiftlik kâhyasının onun aleyhindeki raporudur. Rapora göre, baş seyis tembellikte ileri gitmekte ve intizamdan uzaklaşmaktadır. Bundan başka hakkında ileri sürülen bir itham da o gün onun Metz şehrinde bir kadınla — muhtemelen bir Ingiliz kadını ile — meyhanede görülmüş olması idi. Halbuki o saatte onun Maison Rouge'da bulunması lâzım geliyordu.

Başseyisin savunması da şöyle oldu: Yolda giderken şehre yabancı bir Ingiliz kadınına rastamış ve edilen rica üzerine kadına içki içilecek bir yer göstermiş.

Meselenin fazla üstünde durmıyarak başseyise gereken tenbihatta bulundum ve daha başka şeyler sormak lüzumunu hissetmedim. Bunu yapmakla da seyisin rüyası dramının son perdesine doğru üçüncü bir adım daha atmış oldum.

28 şubat akşamı ahırlardaki uşaklara, içlerinden birinin Ingilizin yatağı başında sabaha kadar beklemesi lâzım geldiğini söyledim. Kabahatini affettirip tekrar gözüme girmek için ol-

sa gerektir ki bu vazifeye derhal Joseph Rigobert talip çıktı. Talebini kabul ettim.

O gün, doktor bizimle beraber yemek yedi. Gece yarısına doğru her ikimiz salondan ayrılıp Francis Raven'ın yatağı başına gittik. Rigobert, vazifesi başında idi. Fakat çehresi pek öyle hoş bir ifade taşımıyordu. Fransızla İngiliz, öyle anlaşılıyordu ki, birbirleriyle iyi geçinememişler ! Francis Raven yatağında bitkin bir halde yatıyor, sessiz sessiz sabahın ikisini ve Rüya Kadın'ı bekliyordu. Ben neşe içinde :

— Sana gecen hayırlı olsun demek için geldim, Francis, dedim, yarın sabah kahvaltı zamanı yine gelecek ve ondan sonra bir seyahate çıkacağım.

— Bütün bu iyiliklerinize karşı son derece teşekkür ederim efendim. Yarın sabah beni hayatta bulamıyacaksınız ki ! Bu sefer mutlaka beni bulacak. Sözlerime dikkat ediniz : Bu sefer mutlaka beni bulacak.

— Evlâdım ! Seni o İngiltere'de bulamadı, nasıl olur da Fransa'da bulabilir ?

— İçime öyle doğuyor ki mutlaka beni burada bulacak. Saat ikide onu tekrar göreceğim ve bu, onu son görüşüm olacak.

— Seni öldürecek mi demek istiyorsun ?

— Evet efendim, onu demek istiyorum. Beni öldürecek, hem de o bıçakla.

— Seni oda içinde muhafazaya memur Rigobert'in yanında ?

— Ben mahvolmuş bir adamım. Elli tane Rigobert olsa para etmez.

— Yanında birinin bulunmasını sen kendin istemedin mi ?

— Sadece bir zaaftır bu, efendim. Ölüm düşeğinde tek başıma kalmak istemedim de...

Doktorun yüzüne baktım. Eğer beni teşvik etmiş olsaydı, sırf ona acıdığım için, oynadığımız oyunu Francis Raven'e açıklıyacaktım. Doktor, tecrübesine devam edilmek taraftarı idi. Çehresi bana : «Sakın ha !» diyordu.

Ertesi âsabah — 29 şubat — ilk işim Francis Raven'ın odasına gitmek oldu. Beni kapıda Rigobert karşıladı. Ona sordum :

— Geceyi nasıl geçirdi ?

— Dualar okuyarak, hayaletler bekliyerek ! Timarhane onun için en iyi bir yerdir !

Yatağına yaklaşıp :

— Eh, anlat bakalım Francis, dedim, dün gece bana söylediklerine rağmen işte sapa sağlam hayattasın !

Gözleri gözlerime dikildi. Mânasız, garip bir bakışı bu. Dedi ki :

— Hiç bir şey anlamıyorum.

— Saat ikiyi çaldığı zaman karına dair bir şey gördün mü ?

— Hayır efendim.

— Bir şeyler oldu mu ?

— Hiç bir şey olmadı efendim.

— Ne kadar yanlış düşündüğünü bu, isbata kâfi gelmez mi ?

Bakışları hâlâ mânasız ve garipti. Söylediğini tekrar ediyordu :

— Hiç bir şey anlamıyorum.

Onu sevindirmek için son bir gayrette daha bulunarak :

— Gel, gel Francis, kalbini sağlam tut ! Iki haftaya kalmaz yataktan kalkarsın... dedim.

Başını yastığın üstünde sallıyarak :

— Bu işde bir yanlışlık var, dedi, bana inanacağınızı zannetmem efendim. Fakat iddia ederim ki bu işte bir yanlışlık var. Zaman bunu gösterecek.

Odadan ayrıldım. Yarım saat sonra da, 1 mart gecesi yapılacak şeyleri doktorla karıma bırakarak, Beldheimer' lerin evine gitmek üzere yola çıktım.

XVI.

Yirmi beşinci yıl törenindeki misafirlere katıldığım zaman bu müstesna günde en çok neşeli olması icabeden biri varsa o da ev sahibesi idi. Halbuki ben onu pek neşesiz buldum.

Gece, bir fırsatını düşürerek, annesinin niçin böyle neşesiz olduğunu Mr. Beldheimer'in en büyük oğlundan sordum. Ailenin eski bir dostu olduğum için bunu ona sormak yetkisini haiz bulunuyordum. Bu sualime delikanlı memnuniyetle cevap verdi :

— Son günlerde başımızdan üzücü bir hâdise geçti. İşte bu hâdisenin, annemin üzerinde bıraktığı tesir hâlâ zail olmuş değildir. Mesele şu : Bir çok yıl evvel, kız kardeşlerim henüz çocukken, evimizde bir İngiliz mürebbiye vardı. Evlenmek bahanesiyle bizden ayrıldı. Ondan artık hiç bir haber almıyorduk. Ancak, bundan bir hafta veya on gün önce annem eski mürebbiyemizin sefalet içinde kaldığını ve kendisini seven bir Lady'nin teşvikiyle bu mektubu yazarak eski zamanları hatırlatmak istediğini bildiriyordu.

Babam eve gelip de meseleyi öğrenince derhal Londra'daki acentasına bir mektup yazıp mürebbiyenin zarftaki adresi hakkında tahkikat yapmasını istedi. Fakat acentanın cevabını daha almadan mürebbiye de gelmiş oldu. Mürebbiyenin hali babamın üzerinde çok fena tesir uyandırmıştı.

Birkaç gün sonra acentadan gelen cevap, babamın bu şüphelerini teyit etti. Bunun üzerine babam onunla gizlice konuşarak, evi derhal terketmesi şartiyle, onu İngiltere'ye götürecek kadar bir para vereceğini, kalmakta ısrar edecek olursa polise haber vermekten başka çare kalmıyacağını ona söyledi. Kadın da parayı kabul ederek evi terketti.

Delikanlı bana bunları anlatırken ben de muttasıl hafızamı calıştırıyordum. Francis Raven bize dememiş miydi ki karısı bir zamanlar bir Alman ailesinin yanında mürebbiyelik etmiştir ? Acaba bununla onun arasında bir münasebet olabilir miydi ?

Bu mülâhaza ile ona sordum :

— Bu kadının adı nedir ?

Mr. Beldheimer'in oğlu cevap verdi :

— Alicia Warlock.

Bu cevabı alınca bir dakika bile kaybetmeden derhal eve dönmek lüzumunu hissettim. Ne çare ki bu hakikatı öğrendiğim zaman saat gecenin onu olmuştu, ve Metz'e giden son tren çoktan hareket etmişti.

Delikanlıya vaziyeti olduğu gibi hikâye ettikten sonra diğer misafirlerle birlikte kahvaltı etmeden önce benim ilk trene altıayp derhal gitmem lâzım geldiğini kararlaştırdık.

Gece ikide bir uyanıp Maison Rouge' da işlerin nasıl gittiğini düşünüyordum. Sabah olup da, 1 martın erken saatlerinde, yola çıktığım zaman aynı şeyi birçok defalar kendi kendime soruyordum. Hâdise gösterdi ki Francis Raven' in doğum yıl dönümünde ahırda olanları evimde ancak bir kişi biliyordu. Şimdi sözü Joseph Rigobert'e verelim de geçmişte bunu avukatıma ve bana anlattığı gibi maceranın sonunu size de anlatsın.

SONUNCU HİKÂYE

(MUHAKEME ESNASINDA KENDİSİNİ SAVUNAN AVUKATINA JOSEPH RIGOBERT TARAFINDAN YAZILI OLARAK VERİLEN İTİRAFNAMEDİR.)

Muhterem Efendim — Yirmi yedi şubat günü, Maison Rouge ahırlarıyle ilgili bir iş için, Metz şehrine gönderilmiştim. Umuma mahsus gezinti yerinde dolaşırken bizzat bir kadına rastladım. Sarışın bir kadındı bu. Milliyeti de İngiliz. Birbirimizden hoşlandık ve konuşmaya başladık — İngiliz aksanıyle mükemmel Fransızca konuşuyordu — Kendisine içki teklif ettim; teklifim kabul olundu. Uzun bir konuşma yaptık. Bu konuşma sonunda anladık ki biz, birbirimiz için yaradılmışız. Bunda kimin suçu var ?

Yakışıklı bir delikanlı oluşum benim kabahatim midir ? Kadınlar tarafından beğenilmek bir suç mudur ? Öte yandan, kadınlara karşı düşkünlük bir cinayet midir ? Tekrar soruyorum : kimin kabahatidir bu ? Tabiatın değil mi ? Ne o güzel kadının, ne de bu hakirin bu işde bir suçu olmamak gerek.

Hikâyemize devam edelim : en katı kalbli bir insan bile onlar ve teslim eder ki birbiri için yaratılmış olan kimseler, tekrar buluşmak hususunda anlaşmadan birbirlerinden ayrılamazlar.

Maison Rouge civarındaki köyde onun için yer hazırlattım. 29 şubat akşamı da ahırlardaki daireme gelerek benimle beraber akşam yemeğinde bulunmayı kabul etti. Kararlaştırılan vakit, diğer uşakların uyumak için kendi odalarına çekilmeyi itiyat edindikleri saatti : Yani on bir.

Ahırlarda çalışan seyisler arasında bir de İngiliz vardı ki ayağı kırıldığı için odasında yatıyordu. Adı da Francis idi. Aksi bir adamdı bu. Fransızca da bilmiyordu. Mutfakta herkes ondan «İngiliz Ayısı» diye bahsederdi. Fakat gariptir ki hanımımla efendim ondan çok hoşlanıyorlardı. Hattâ onun, vehme dayanan bazı korkularıyle ilgileniyorlardı bile. Hür düşünceli bir adam olduğum için bu korkuların mânasını öğrenmeğe bir kıymet vermedim.

Yirmi sekiz akşamı, işte bu İngiliz, yukarıda bahsettiğim korku sebebiyle, yalnız o geceye mahsus olmak üzere, hizmetçilerden birinin sabaha kadar yanında kalması ricasında bulunmuş ve bu rica Mr. Fairbank tarafından kabul edilmişti.

Burada zikrini nefsim için ağır bulduğum bir meseleden dolayı efendimin hiddetini tahrik etmiş olduğumdan İngiliz Ayısı'nın yanında kalıp ona bekçilik etmeğe kendim talip oldum. Bundan maksadım, efendimi memnun ederek bana karşı beslediği hiddeti yatıştırmak idi.

Mendebur İngiliz hezeyanlar içinde bir gece geçirdi. Onun barbar lisanını anlamıyordum ama tavırlarından ve işaretlerinden, yatağının yanında bir şeyler göreceğinden büyük bir korku nöbeti geçirdiğini hissediyordum. Zaman zaman, bu deli herif benim uyuklamalarımı bozunca, sövüp saymak suretiyle onu teskin ediyordum. Bu usul, böyle hallerde, onun gibi insanlar için en kestirmesidir !

Yirmi dokuz sabahı Mr. Fairbank bizden ayrılarak bir seyahate çıktı.

Günün ileri bir saatinde, son derece üzülerek ve kızarak öğrendim ki bu İngiliz angaryasından hâlâ kendimi kurtarmış değildim. Mr. Fairbank' in gaybubetinde Mrs. Fairbank, bu divane meslek arkadaşımın gecelik rahatına karşı sebebi anlaşılmaz hususi bir alâka gösteriyordu. İçimdeki biri yine geceyi onun yanında geçirecek ve şayet bir hâdise olursa derhal haber verecekti. Güzel misafirim gece yemeğe geleceği için diğer hizmetçilerin, odalarına çekilmiş olması şarttı. Bu vaziyeti hazırlamış olmak için de İngilizi bekleme vazifesini tekrar üstüme almak lâzım geliyordu. Mrs. Fairbank gösterdiğim bu insani hareketten dolayı beni tebrik etti. Hislerime hâkim olmasını bilirim; hiç yüzüm kızarmadan tebriki kabul ettim.

Gece bastıktan sonra, hanımım ve doktor — bu sonuncu, Mr. Fairbank'ın bu gaybubetinde evde kaliyordu — iki

cevap, babamın bu şüphelerini teyit etti. Bunun üzerine babam onunla gizlice konuşarak, evi derhal terketmesi şartiyle, onu İngiltere'ye götürecek kadar bir para vereceğini, kalmakta ısrar edecek olursa polise haber vermekten başka çare kalmıyacağını ona söyledi. Kadın da parayı kabul ederek evi terketti.

Delikanlı bana bunları anlatırken ben de muttasıl hafızamı calıştırıyordum. Francis Raven bize dememiş miydi ki karısı bir zamanlar bir Alman ailesinin yanında mürebbiyelik etmiştir ? Acaba bununla onun arasında bir münasebet olabilir miydi ?

Bu mülâhaza ile ona sordum :

— Bu kadının adı nedir ?

Mr. Beldheimer'in oğlu cevap verdi :

— Alicia Warlock.

Bu cevabı alınca bir dakika bile kaybetmeden derhal eve dönmek lüzumunu hissettim. Ne çare ki bu hakikatı öğrendiğim zaman saat gecenin onu olmuştu, ve Metz'e giden son tren çoktan hareket etmişti.

Delikanlıya vaziyeti olduğu gibi hikâye ettikten sonra diğer misafirlerle birlikte kahvaltı etmeden önce benim ilk trene altıayp derhal gitmem lâzım geldiğini kararlaştırdık.

Gece ikide bir uyanıp Maison Rouge' da işlerin nasıl gittiğini düşünüyordum. Sabah olup da, 1 martın erken saatlerinde, yola çıktığım zaman aynı şeyi birçok defalar kendi kendime soruyordum. Hâdise gösterdi ki Francis Raven' in doğum yıl dönümünde ahırda olanları evimde ancak bir kişi biliyordu. Şimdi sözü Joseph Rigobert'e verelim de geçmişte bunu avukatıma ve bana anlattığı gibi maceranın sonunu size de anlatsın.

SONUNCU HİKÂYE

(MUHAKEME ESNASINDA KENDİSİNİ SAVUNAN AVUKATINA JOSEPH RIGOBERT TARAFINDAN YAZILI OLARAK VERİLEN İTİRAFNAMEDİR.)

Muhterem Efendim — Yirmi yedi şubat günü, Maison Rouge ahırlarıyle ilgili bir iş için, Metz şehrine gönderilmiştim. Umuma mahsus gezinti yerinde dolaşırken bizzat bir kadına rastladım. Sarışın bir kadındı bu. Milliyeti de İngiliz. Birbirimizden hoşlandık ve konuşmaya başladık — İngiliz aksanıyle mükemmel Fransızca konuşuyordu — Kendisine içki teklif ettim; teklifim kabul olundu. Uzun bir konuşma yaptık. Bu konuşma sonunda anladık ki biz, birbirimiz için yaradılmışız. Bunda kimin suçu var ?

Yakışıklı bir delikanlı oluşum benim kabahatim midir ? Kadınlar tarafından beğenilmek bir suç mudur ? Öte yandan, kadınlara karşı düşkünlük bir cinayet midir ? Tekrar soruyorum : kimin kabahatidir bu ? Tabiatın değil mi ? Ne o güzel kadının, ne de bu hakirin bu işde bir suçu olmamak gerek.

Hikâyemize devam edelim : en katı kalbli bir insan bile onlar ve teslim eder ki birbiri için yaratılmış olan kimseler, tekrar buluşmak hususunda anlaşmadan birbirlerinden ayrılamazlar.

Maison Rouge civarındaki köyde onun için yer hazırlattım. 29 şubat akşamı da ahırlardaki daireme gelerek benimle beraber akşam yemeğinde bulunmayı kabul etti. Kararlaştırılan vakit, diğer uşakların uyumak için kendi odalarına çekilmeyi itiyat edindikleri saatti : Yani on bir.

Ahırlarda çalışan seyisler arasında bir de İngiliz vardı ki ayağı kırıldığı için odasında yatıyordu. Adı da Francis idi. Aksi bir adamdı bu. Fransızca da bilmiyordu. Mutfakta herkes ondan «İngiliz Ayısı» diye bahsederdi. Fakat gariptir ki hanımımla efendim ondan çok hoşlanıyorlardı. Hattâ onun, vehme dayanan bazı korkularıyle ilgileniyorlardı bile. Hür düşünceli bir adam olduğum için bu korkuların mânasını öğrenmeğe bir kıymet vermedim.

Yirmi sekiz akşamı, işte bu İngiliz, yukarıda bahsettiğim korku sebebiyle, yalnız o geceye mahsus olmak üzere, hizmetçilerden birinin sabaha kadar yanında kalması ricasında bulunmuş ve bu rica Mr. Fairbank tarafından kabul edilmişti.

Burada zikrini nefsim için ağır bulduğum bir meseleden dolayı efendimin hiddetini tahrik etmiş olduğumdan İngiliz Ayısı'nın yanında kalıp ona bekçilik etmeğe kendim talip oldum. Bundan maksadım, efendimi memnun ederek bana karşı beslediği hiddeti yatıştırmak idi.

Mendebur İngiliz hezeyanlar içinde bir gece geçirdi. Onun barbar lisanını anlamıyordum ama tavırlarından ve işaretlerinden, yatağının yanında bir şeyler göreceğinden büyük bir korku nöbeti geçirdiğini hissediyordum. Zaman zaman, bu deli herif benim uyuklamalarımı bozunca, sövüp saymak suretiyle onu teskin ediyordum. Bu usul, böyle hallerde, onun gibi insanlar için en kestirmesidir !

Yirmi dokuz sabahı Mr. Fairbank bizden ayrılarak bir seyahate çıktı.

Günün ileri bir saatinde, son derece üzülerek ve kızarak öğrendim ki bu İngiliz angaryasından hâlâ kendimi kurtarmış değildim. Mr. Fairbank' in gaybubetinde Mrs. Fairbank, bu divane meslek arkadaşımın gecelik rahatına karşı sebebi anlaşılmaz hususi bir alâka gösteriyordu. İçimdeki biri yine geceyi onun yanında geçirecek ve şayet bir hâdise olursa derhal haber verecekti. Güzel misafirim gece yemeğe geleceği için diğer hizmetçilerin, odalarına çekilmiş olması şarttı. Bu vaziyeti hazırlamış olmak için de İngiliz bekleme vazifesini tekrar üstüme almak lâzım geliyordu. Mrs. Fairbank gösterdiğim bu insani hareketten dolayı beni tebrik etti. Hislerime hâkim olmasını bilirim; hiç yüzüm kızarmadan tebriki kabul ettim.

Gece bastıktan sonra, hanımım ve doktor — bu sonuncu, Mr. Fairbank'ın bu gaybubetinde evde kaliyordu — iki

(Devams gelecek sayıda)

her
cilde
her
renge
ve
her
yaşa
uygun
PUDRA

Havilland
PUDRALARI

Makyajınızı her zaman dikkat ve itina ile tamamladığınıza kani misiniz ? Yarım bırakılmış bir makyajın uyandıracağı kötü intibai hiç bir şey gideremez. O halde HAVİLLAND pudrası kullanıyor musunuz ? Çünkü şık ve alımlı bir kadının tualeti ancak gayet ince olarak hazırlanan ve mesamatınıza kadar nufuz eden HAVİLLAND pudrası ile tamamlanır.

HAVİLLAND pudraları gece ve gündüz için dokuz ayrı renk halinde seçiminize amadedir.

ŞÖHRET YOLUNDA — Mario Lanza ile beraber «Roma'nın Yedi Tepesi» filminde oynıyan Marisa Allasio'nun şansı birden açılıverdi. Aktris bu yıl içinde, biri Marlon Brando, diğeri Robert Mitchum'un başrolü oynadığı iki mühim kordelede rol alacak. Üstte Marisa Allasio, Mario Lanza ile birlikte «Roma'nın Yedi Tepesi» filminde görülüyor.

YENİ BİR SARIŞIN — 21 yaşındaki sarışın Alman yıldızı Suzanne Cramer, henüz kısa bir maziye sahip bulunmasına rağmen, Alman stüdyolarının en çok filim çeviren yıldızlarından biri oldu. Cazip yıldızın UFA hesabına çevirdiği «Italiya Seyahati - Sevgilerle» (Italienreise - Liebe Inbegriffen) adlı filim hoş ve tatlı bir komedidir.

HEDEF TOKYO — William Holden son üç yıl içinde Asya'da üçüncü filmini çevirecek. «Aşk Güzel Şeydir» i Honkong'ta, «Kwai Nehri Köprüsü»nü Çin Hindi'nde çeviren aktör yeni filmi için Japonya'ya gitmiş bulunuyor. Filimyar. Holden'in daha sonra Avrupa'da «Sahte Hain» filminde rol alması muhtemel. Yakışıklı aktöre, bu gidişle biraz dinlenmek nasip olamıyacak galiba.

RAHİBENİN HİKÂYESİ — Audrey Hepburn yeni filminde fedakâr bir rahibe olarak karşınıza çıkacak. Sevimli aktris «Bir Rahibenin Hikâyesi» adlı bu kordelede İngiliz aktörü Peter Finch ile beraber oynuyor. Audrey, daha sonra Brezilya'ya giderek «Yeşil Kâşane» filmini çevirecek. Şu sıralarda aktrise yeni bir teklif daha var: Fransız rejisörü Claude Autant Lara, Turgeniev'in bir hikâyesinden adapte edeceği «İlk Aşk» filmine de Audrey Hepburn'u angaje etmek istiyor.

KONUŞAN SIRT — Vicki Doggan ismini hatırlıyacaksınız... Hani, gece toplantılarında sırtı bel hizasına kadar açık tualetlerle arz-ı endâm ettiği için kendisine «sırt» lâkabı verilmiş olan genç ve cazip yıldız namzedi... Vicki, etrafındakilerin dikkatini çekmek için girişttiği bu garip reklâm kampanyasının faydalarını görmüş olacak ki, yeni bir filme angaje edildi. Aktris, Gene Kelly'nin rejisörlüğünü yaptığı «Aşk Tüneli»nde Richard Widmark ile beraber.

SABA MELİKESİ GİNA — «Kıraliyet Vendâsı» filmindeki rolünü reddettiği için Roma'da fırtınalar koparmış olan Gina Lollobrigida yakında yeni bir filme başlıyacak. Eserin ismi: «Hazreti Süleyman ve Saba Melikesi» Belkıs». Zengin dekorlar ve kalabalık sahneleriyle gayet yüklü bir masrafa maloiacak bu kordelenin rejisörlüğü «Harb ve Sulh»un rejisörü King Vidor'a verilmiş. Lollobrigida'nın yeni partöneri ise, geçenlerde evlenen Tyrone Power.

TARİHİ BİR YALININ BAHÇESİNDE VERİLEN KOKTEYL

Yeniköydeki Sait Halim Paşa Yalısını satın alıp restore eden Turizm Bankası, Yalının bahçesinde yazlık bir lokanta açmıştır. Aşağıda bu vesile ile tertip edilen kokteyle ait fotoğraflar bulacaksınız.

ÜÇLÜ — Yukarıdaki fotoğrafta görülen grup, partinin en neşeli topluluklarından biri idi. Soldan sağa doğru Refia Cabiri, Fazıl Aysu ve Jülide Aysu'yu görüyorsunuz.

DÖRTLÜ — Soldan sağa doğru Berin Nadi, Adalet Cimcoz, Sabiha Sadak ve Sevim Gülek'in teşkil ettiği bu hanımlar grupu, içlerinde bulunan eski sosyete yazarı Adalet Cimcoz'un tatlı espirileri sayesinde son derece eğlenceli bir gün geçirdiler.

ALAKA — Partinin en çok alâka çeken simaları arasında Sema Durukal, Şermin Sirel ve Nijad Sirel muhakkak ki başta geliyorlardı. Yandaki fotoğrafta kendilerini Sait Halim Paşa Yalısının bahçesinde etrafı gözden geçirirlerken görüyorsunuz.

SOHBET — Etrafın en çok alâkasını çeken topluluklardan biri de yukarıda soldan sağa görülen Selmin San, Samiye Camcıgil, Galip San ve Meral Nebioğlu'nun meydana getirdiği gruptu.

DİNLİYORLAR — Dekor bakımından son derece renkli ve güzel olan yalının bahçesinde verilen bu kokteyl parti, son dakikalara kadar samimî bir hava içinde geçti. Günün hareketli köşelerinden biri de Muhittin Sadak, Bülent Bekdik, Nihat Bekdik, Bayan Nermin ve Semra Kaçili'nin teşkil ettiği köşe idi. Yukarıda bu grupu, Muhittin Sadak'ın anlattığı fıkraları büyük bir neşeyle dinlerken görüyorsunuz.

Hayat ın hikâyesi

BAŞ TARAFI GEÇEN SAYIDA

En azından bir, iki gece uykusunu kaçırmalıydı bu mektup. Korkunç hakikati söylemeğe cesaret edemezdi kimseye. Peki bu ağır sırrı taşıyabilecek miydi acaba? Yoo... Şüphesiz, sırrını söyliyen bir tipti. Ama müşterek dostlarının kendisini, onu aldattığı için ayıplıyacağı korkusiyle hemen açılamazdı herhalde. Fakat muhakkak bir zaman sonra herkes birbirine: «Biliyor musunuz, bir adam bu kadın için kendine kıydı..» diyecekler di. Bu tabii böyle koket bir kadının payesini yükseltecekti. Ah şu erkekler!... Ne ahmak şeylerdi!...

Sinirlenmişti, cebinden bir sigara çıkardı, çakmağını yokladı, çakmak yoktu. Bütün ceplerini aradı. Yok! Yok! Arabayı durdurdu. Kahvede kahvaltıdan sonra bir sigara yaktığını hatırladı. Bu altın çakmağı o hediye etmişti. Bulutsuz saadeti bir arada tattıkları günlerde verdiği ilk hediyesiydi.

Çakmağı yanından hiç eksik etmezdi. Beş seneden beri bir defa bile kaybetmemişti. Zamanla madeni biraz aşınmış, köşeleri düzleşmişti. Orada, kahvede masada unuttuğundan emindi. İşte, bu da bir işaretti şüphesiz. Köyünün tırpanı gibi de değildi bu. Çakmağın kaybolması bu aşkın artık son bulduğuna bir delildi. Gidip arasa bulsa? Neye yarardı sanki?...

Sevgili çakmağının da kendisinden ayrıldığını düşündükçe daha çok kederlendi. Sigarayı arabanın çakmağiyle yakıp tekrar yola koyuldu. Tamam. Ne yazacağını bulmuştu. Sade bir tek cümle yazacak: «Artık mesut ol, ama eğer olabilirsen» diyecekti. «Eğer olabilirsen» yerine «cesaretin varsa» deseydi? Yok, «eğer olabilirsen» daha iyi bir formül değil miydi?

İlk rastladığı köyde durdu. Top oynıyan çocuklardan postanenin nerede olduğunu sordu. Soldan ikinci sokaktaydı. Ufacık, tek bölmeli bir köy postanesiydi bu. Tahta bir tezgâh ve tel kafesle ayrılmış minik bir gişesi vardı. İçeriye girince çarpan serinliğe hayret etti. Dışarıda, şimdiden başlıyan bunaltıcı sıcağı farketmemişti demek.

Yaşlıne memur olan kadın, telefon fişlerini takıp çıkarmakla meşguldü. Basık bir şiveyle «Alo! Alo!» deyip duruyor, çaresizlikle gözlerini tavana dikip fişi başka bir deliğe takıyor, yine bir netice alamadan tekrar aramağa başlıyordu. Nihayet döndü:

— İki yol da aynı. Bir şey duyamıyacaksınız! diye bağırdı.

Bizim intihara hazır delikanlı kime hitap ettiğini anlamak için etrafına bakındı ve arkasındaki kapısı yarı açık telefon kabinesinde bir kız gördü. Siyah, kıvırcık saçlı, beyaz tenli bir genç kızdı. Yüzü bu karanlık yerde pırıl pırıl parlıyordu.

— Evet! dedi, — onun da aksanı öteki gibiydi, kelimelerin üzerine basa basa konuşuyordu — Cızırtıdan başka bir şey duymuyorum.

Memur bir çeyrek daha bu kıvırcık saçlı kızın konuşmasını temin için boş yere çabaladı. Beş, altı defa kabinenin yarı açık kapısından bu güzel baş dışarıya ümitsizlikle uzandı durdu. En sonunda artık ümidi tamamen kırılmış, öfkün bir halde kabinenin kapısını çarpıp çıktı. Geldi, gişeye dirseklerini dayadı. Sade, beyaz bir elbise giymişti. Harikulâde bir vücudü vardı. Çocuk gibi dudakları bükülüyordu, neredeyse ağlıyacaktı.

Bizimki yan gözle, eğlence kabilinden boş bir bakışla, genç kızı süzüyordu. Onun tipi değildi bu kız.

— Acaba hâlâ ümit var mı? diye

genç kız santraldeki memura sordu.

Öteki bir şey bilemiyeceğini göstermek için ellerini açtı, sonra ağır ağır yerinden kalkıp gişeye yaklaştı:

— Bunu daha bekleyin ! Tekrar arıyacağım... dedi.

Ondan sonra bizim delikanlıya dönerek :

— Sizin arzunuz ? diye sordu.

Adam bir kâğıt, bir zarf ve pul istediğini söyledi. Kâğıtla zarf nasıl olursa olsun ehemmiyeti yoktu. Kadın terliklerini sürüyerek kâğıt ve zarf aramağa gitti. Çekmeceyi uzun müddet karıştırıp nihayet istenilenleri pulla birlikte gişeye dayanmış bekliyen adama uzattı. O zaman

ÖLMEK İSTİYORDU!...

YAZAN: CHRISTIAN MEGRET — ÇEVİREN: PERİHAN BOZKURT

adam doğrulup cebinden dolma kalemini çıkardı, yavaş yavaş itina ile hazırladığı «Artık mesut ol, ama eğer olabilirsen !» cümlesini yazdı. Katlayıp zarfın içine yerleştirdi. Zarfa da hainin isim ve adresini yazıp pulu yapıştırdı ve kapattı. Gişeye bir yüz franklık sürdü. Bu sırada kadın yine fişlerin başına geçmiş, genç kız da kabineye girmişti. Yine o insanı çileden çıkaran «Alo! Alo!» lar başlamıştı.

Nihayet genç kız sevinçle :

— Duyuyorum duyuyorum... diye bağırdı.

Memur ağır ağır yerinden kalkıp bizimkinin yanına geldi :

— Neyse iyi oldu, dedi. Saygon'dan nişanlısı arıyor. Zavallı küçük, uzak mesafe. Ama ne yaparsınız kalb uzak muzak anlamıyor ki.

Adam başiyle onun sözlerini tasdik edip :

— Belki de Saygon'dan ilk defa telefon ediliyordur... dedi.

— Evet evet ! Hayat garip işte.

Kabineden çılgın gibi bir «Alo» dur yükseliyordu. Mükâleme birden kesilivermişti yine. Sonra «sesin çok fena geliyor» diye tutturdu. Nihayet bir müddet yavaş sesle güzel güzel konuştular en sonunda genç kız :

— Sana çok güzel bir şey yapıyorum... diye bağırdı.

Ses tamamen kesildi. Kabineden çıktı, pek sevinçliydi. Ne dediğini pek anlıyamamıştı ama sesini duymuş, onu dinliyebilmişti ya. Bari o kendisinin ne dediğini anlıyabilmiş olsaydı. Memur, onun da güzelce duyduğunu temin edip, nişanlısının ne zaman geleceğini sordu. Genç kız zamanını tam bilemiyordu, belki bir ay kadar dönerdi.

Sözünü tamamlıyamadan oracığa yığılıverdi. Adam heyecandan onun böyle kendini kaybettiğini anlayıp hemen tutup ayağa kaldırdı ve koluyla belinden destekliyerek — Allah bilir ya kız hayli de ağırcaydı — güzelce oturttu. Başını duvara dayadı. Genç kız gözlerini açtı, etiyle yüzünü oğuşturdu ve tamamen kendine geldi. Adamla birlikte yardıma koşan memur kadıncağız da bir taraftan şakaklarını oğuyor, bir taraftan da teselliye çalışıyordu. Genç kız doğruldu. Özür diledi. Çok fenalaydı bu kadar heyecan doğrusu. Bizinki «Bu zavallı küçük kız pek hassas, diye düşündü. Saygonlu aptal âşığı epey asap çektirecek ona.»

Posta memuru kadın :

— Neyse, dedi. Bizi hayli korkuttunuz ! Şimdi nasıl hissediyorsunuz kendinizi güzelim ? Haydi ! Haydi ! Beyefendi sizi götürüverir, değil mi?

Heyecandan hâlâ kendine gelemiyen kızcağız başiyle bu teklifi kabul etti. Ve işte böylece bizim delikanlı kızın kolunu girerek postanedeki mütecessis, çok şey soran tiplerden değildi. Kız da, yaşının tesiri herhalde, karşısındakine hemen itimad edip inanıveren cinstendi. Kıvrık dudaklarıyle yüzü hakikaten bir çocuğu andırıyordu. Aralık dudaklardan muntazam, inci gibi dişleri görünüyordu. Adam onun profiline hayran oldu. Geçerken evinin önünde inip, annesine nişanlısıyle konuşabildiğini söyleneğe gitti. Delikanlı kapının önünde bir çeyrek kadar bekledi. Nihayet başında bir eşarp ve elinde bir çantayla göründü. Hemen binip tekrar yola koyuldular.

Delikanlı bir kaç sual sordu. O da ona hayatını anlattı. Öyle teferruatlı anlatıyordu ki adama bunların hiç biri bir mâna ifade etmiyordu ama onun için ne kadar mühimdi kimbilir ? Adının Suzanne olduğunu söyledi. Bizimki de Georges idi. Kız duyduğu aşkın büyüklüğünden hazla bahsederken öteki bu neşeyi fazla ve yapmacıklı buluyordu : 'Pek fazla emin'miyet veriyor' diye düşündü. 'Bulutlar üstünde uçuyor. İnşallah aptal Saygonlu'yla da bu hali devam eder !' Sevgilisinin hakikaten bir aptal olduğu fikrine iyice inanmıştı.

Genç kız çantasından nişanlısının bir resmini çıkardı. Hayır, resimde aptal hali yoktu. Ama, canım, bir resim büyük bir şey ifade etmezdi ki !... Çok para kazanmak için Hindiçini'ye gittiğini söyledi. Evlendikleri zaman ona bir rüya hayatı yaratmak istiyormuş.

Artık zamanın ağılmış, lâfları birbiri ardına sıralıyıp duruyordu. Nişanlısına ilk defa bir garajda raslamıştı, orada tamirci idi. Önce sadece, bir arabanın altında yattığı için, ayaklarını görebilmişti.

Georges :

— Siz de hemen bu ayaklara âşık oluverdiniz !... diye takıldı.

Genç kız öylesine şen, şakrak bir kahkaha attı ki delikanlıyı bile güldürdü bu. Ama gülmesi hemen geçiverdi. Çünkü aklına kendisinin zalim sevgilisi ile ilk karşılaşması gelivermişti. Böyle birden kahkahasının sönüverdiğini görünce Suzanne endişelendi, bir yerinin mi ağrıdığını sordu.

— Evet kalbim !... diye cevap verdi bizimki.

Sonra ikisi de bir müddet dalıp sustular. Yolun sağında hep o çamuriu dere akıp gidiyordu. Bir kilometre kadar böylece gittiler, nihayet Suzanne müşfik bir sesle :

— Size bu hususta herhangi bir yardımım dokunabilir mi ?... diye sordu.

— Yok, teşekkür ederim... kimse bir şey yapamaz artık bana.

Yeniden sustular. Bir müddet sonra yine Suzanne içten bir ilgi ile :

— Biraz sonra geçer mi ağrınız ? dedi.

— Herhalde, diye cevap verirken bu biraz sonranın ölüm anı olacağını düşünüyordu.

— Çok sıcak !... dedi.

Genç kız :

— Şu halde ilk rasladığımız kahvede duralım... diye teklif etti.

Kahveye gelince durdular. Terasa oturdular. Georges etrafındaki insanlara baktı. Geçen bisikletli gencin boynundaki altın zincir, kahvenin kapısındaki boncuk perdenin şakırtısı, yolda durmuş bir kamyonun müde bulandırıcı kokusu gibi bir sürü ıvır zıvır nazarı dikkatini celbetti.

Bir müddet sonra yeniden yola koyuldular. Bisikletli, kamyon, boncuklardan yapılmış perde... bunlara evvelce de raslamıştı. Yer, sahne ayniydi. Evet ilk raslaması değildi bu. Geçen seneydi ilki. O zaman, şimdi Suzanne'in oturduğu yerde o vardı, o zalim ! Garip şeydi bu ikinci raslaşma. Birden Suzanne'a dönüp geçen sene de aynı yere gelip oturduğunu, aynı şeyleri gördüğünü ama yanında Suzanne değil de başka bir kadın olduğunu söyledi. Başından geçenleri anlattı. Suzanne merakla dinliyordu. İkisi de farkına varmadan kilometrelerce böylece gittiler. Nihayet macerasının sonuna, dün geceki karar ve düşüncelerine gelince sustu. Bu intihar kararında Suzanne'a emniyet edemezdi... Onu M... e bıraktıktan sonra geri dönüp kendi dağ yoluna sapacaktı. Genç kız kendisini teselli etmeğe başladı. Aşk derdinden bu kadar bedbinleşmesinin doğru olmadığını söyledi. Onun gibi sempatik bir adamı aldatabilen, bedbaht eden bu kadına lânet etti. Beceriksizce, bölük pörçük cümlelerle teselliye çalışıyordu. Onun böyle konuşması netîcesi bizimki de heyecanlanıp kendi kendine iyice acır oldu. Gözlerine iki damla yaş geldi. Genç kız bunu farkedince ağlamasını, bunun onu yaıtıtıracağını, iyi geleceğini söyledi. Delikanlı böyle zaf'f gösterdiği için utandı. Göz yaşlarına kızdı, arabayı daha süratle sürmeğe başladı.

M... deki halanın evinin önüne geldikleri zaman Suzanne halasiyle kendisinin onu yemeğe davet ettiklerini söyledi. Böyle yalnız bırakamazdı onu şimdi. Nereye gideceki bu haliyle ?... Adam hiç bir şey bilmediğini söyledi. Şu halde reddetmeğe hakkı yoktu, gelmeliydi.

Böylece Suzanne ve halasiyle yemek yedi. Halası kibar tavırlı bir kadındı. Yemekten sant üçte kalktılar. Suzanne ertesi gün köye dönecekti. Mutlaka köyde de ziyaretine gelmesi için delikanlıdan vaad aldı.

Georges geri döndü. Meşum köprüye ulaştıracak yol kavşağına yaklaşınca yavaşladı, sonra aksi istikamete, evinin yoluna sapiverdi. Sabahleyin geldiği ilk kahveye girdi. Garson çakmağı masadan alıp saklamıştı. Onu geri aldı. Çakmağı bulmasa, uğruna ölmek istediği kadına da yeniden kavuşacağına bir işaret olmalıydı. İçinde tuhaf bir pişmanlık vardı. Akşam kendi talimiyle mi yoksa Suzanne'la mı olmak isterdi ? Kendi kendine bunu düşündü... Garip !... Suzanne'ı seçti. Haydi canım ! Hiç Saygonlu nişanlısını bu kadar seven bu küçük kızla... olacak macera mıydı bu ? İmkânsız, düşüncesinden hemen vazgeçti.

Hakikaten de zalim yârine yeniden kavuştu. Başka bir alâkla Paris'e kaçmakla Georges'u değil kendini aldatmıştı zaten. Bunları unutup, affettiğini söyledi. Memnundu artık. Öteki onun şu iki satırlık mektubuyla ne demek istediğini bir türlü anlıyamamıştı. Georges çakmağiyle oynıyarak bunun hiç birşey olmadığını, sadece bir heyecan anında yazılmış mânasız bir söz olduğunu söyledi. Aynı zamanda «Suzanne'a vadettiğim ziyareti mutlaka yapmalıyım, küçük kıza karşı ayıp olur sonra...» diye düşündüm.

SON

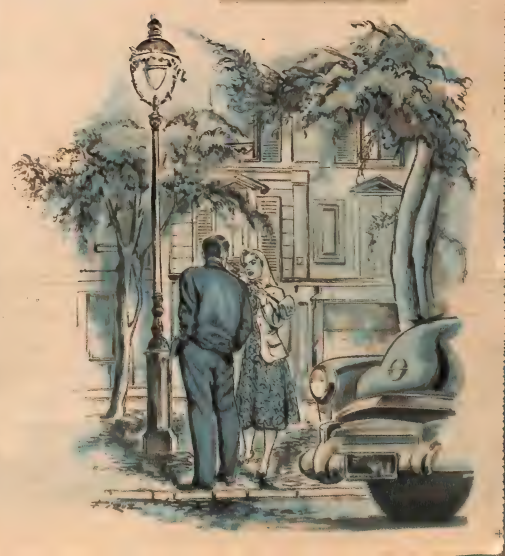

İst. Tel: 22 10 72 - ANKARA Tel: 12395

Florya
İNGİLİZCE
Konuşma Kampı

Türkiyede ilk defa **ENGLİSH SPEAKİNG CAMP'**ı açan müessese

Büyük fedakârlıklarla İngiltereden getirtilen İngiliz hocalarla bir ay, her gün, 6 saat ders yapacak, katiyyen Türkçe konuşmıyacaksınız.

SİZ DE bir İngiliz gibi konuşmasını öğreneceksiniz.

Lütfen ücretsiz broşür isteyiniz.

«Tertibeden» **GOOD ENGLISH,**

Florya İngilizce Konuşma Kampı

Hilton karşısı No: 167 İst.
Tel: 48 04 46 - 36 97 08
Telgraf: İNGKAMP - İST.

1958 in Mayoları

BÜZGÜLÜ — Koyu mavi renkte lasteksten yapılmış bir mayo. Ön kısmın ortası ve iki yanlar boydan boya büzgülüdür. Göğüs kısmına naylon grinolin ile forma verilmiştir.

KUPLU — Nar çiçeği renginde lasteksten orijinal bir mayo. Sağ göğüsün altından başlıyan ve sol kolun altında nihayet bulan aynı kumaştan parça, modelin hususiyetini teşkil etmektedir. Askılar çıkarılabilir.

POTİKARE — Bu sene elbiselerde olduğu gibi mayoların deseninde de sık sık pötikareye rastlanmaktadır. Yukarıdaki model buna güzel bir örnek teşkil ediyor. Göğüs kısmı yanlardan büzülüp ortaya fiyonk konarak tebarüz ettirilmiştir.

FERMUARLI — Çividi zemin üzerine pembe beyaz çizgileri olan şık bir mayo. Ön ortasına konan uzun fermuarı ve göğüslerin üzerinde yaprak şeklinde kıvrık duran duble edilmiş kısım, modelin hususiyetini teşkil etmektedir. Küpeler, şapkadaki düğmelere uymaktadır.

ŞORT — Deseni pötikare olan pamukludan bir şort. Omuzlar ve sırt açıktır. Boyun ve paçalar iki parmak eninde kendi kumaşından bantla çevrilmiştir. Ön kısma konan küçük beyaz düğmelerden paçaların yanına da konmuştur. Belinde kırmızı deriden bir kemer vardır.

1914 modeli otomobil

Hususi sermaye ile kurulan
Türkiyenin en eski milli Bankası

TÜRK TİCARET BANKASI

1914'de

hizmete girdiği sırada bugünün zarif ve muhteşem arabaları henüz emekliyordu.

Uzun yılların tecrübesi tekemmülün en emin yoludur.

Her 150 liraya bir kura numarası

Haziranda

6 APARTMAN Dairesi 100.000 Lira para ikramiyesi

OKUYUCU MEKTUPLARI

Altan F. Yurtsever - Kızılhamam yolu No. 6, Magusa - Kıbrıs :

«Türkiye'deki kardeşlerimle mektuplaşmak istiyorum. Arzu edenlerin adresime yazmalarını rica ederim.»

■

Gemerek'ten Ahmet Karay yazıyor :

«Ben tatlıyı çok severim. Fazla yemenin bir faydası veya zararı var mıdır, bildirmenizi rica ederim.»

Herşeyin fazlası zararlıdır. Tatlıya pek fazla düşkünseniz bir kan ve idrar tahlili yaptırınız. Normal netice alırsanız ihtidali elden bırakmamak şartiyle tatlı yemeğe devam edersiniz.

KAYNAŞMA — Okuyucularımızdan Şevki Şenik'in mecmuamıza yolladığı yukarıdaki fotoğraf, Silifke civarında kökleri ayrı, dalları kaynamış olan iki çam ağacını göstermektedir. Üzerindeçam ağacını, (Vatandaş armandaki çam gibi sen de vatanda kaynaş) yazılı imiş.

Tokattan İbrahim Delikteş yazıyor :

«Osmanoğullarının ceddi Süleyman Şahtan mı, yoksa Gündüz Alptan mı gelmiştir ? İbrahim isminin mânası nedir ?»

Osmanoğullarının Süleyman Şah'tan geldiği en kuvvetli bir rivayettir. İbrahim isminin mânasını Hayat'ın 46. sayısında bulabilirsiniz.

■

Kerkük'ten İsmail Haklı yazıyor :

«Papanın muhtelif dillerde nutuk verdiğini yazdınız. Bu dillerin hepsini biliyor mu ? Lâtince nasıl bir lisandır ?»

Papa bu dilleri bilmektedir. Lâtince Eski Romalıların kullandığı bir lisandır. Bir çok Avrupa milletlerinin dilinin anasıdır.

■

İzmirden Mehmet Şatıroğlu yazıyor:

«Hayatta en büyük arzum bir sinema artisti olmaktır. Bu hususta yardımınızı beklerim.»

Memleketimizde sinema artisti yetiştiren bir müessese yoktur. Tiyatro artistleri Ankara'da Devlet Tiyatrosu'nda yetişiyorlar.

■

(İlhan Yardımcı, P. t. Ö. Okulu S. 4/B Ilıca - Erzurum)

Pul mübadelesi için memleket için. de ve dışındaki meraklılarla mektuplaşmak istiyor.

■

Aksaray'dan A. D. yazıyor :

«Fazla beyazın. Tenimi esmerleştirmek için ne yapayım ?»

Doktorumuz diyor ki : Teni esmerleştirmenin yerine çaresi güneş banyosudur. Fakat ilk zamanlarda fazla güneşte kalmanın başka zararları da olur. Tedricen yapmalı.

■

Kıbrıs'tan A. Niyazi Çeliker yazıyor :

«Hıristiyanlar Noel günlerinde niçin çam ağacı kullanıyorlar ve başka bir ağaç kullanmıyorlar ? Bunun dinî bir mahiyeti var mı ?»

Aynı din kolunda oldukları halde 19. asırdan önce başka başka ağaçlar kullanılıyordu. Çam süslemesi 19. asırdan sonra umumileşmiştir. Bunun sebebi de çamın gayet tipik ve bu işe pek elverişli bir saksı ağacı olmasıdır.

KIBRISLI SPORCULAR — Kıbrıs'ın Magusa kazasına bağlı 2000 nüfuslu Galatya isimli Türk köyünde 15 sene evvel kurulan «Türk Çiftçiler Birliği» kulübünün «Galatya Spor» takımı, bugüne kadar şampiyonluğu daima muhafaza etmiştir. Ahmet Yaman'ın yolladığı yukarıdaki fotoğrafta takım elemanları birarada görülmektedir.

Bursadan Bülent Ergin yazıyor :

«Cam bulunmadığı için çift sahifede verdiğiniz tahliları camlıtamıyoruz. Bunları tek sahife olarak vermeniz mümkün değil mi ?»

Tahlolarınızı muhafaza ediniz. İleride cam bulunca camlıtırsınız. Boy resimleri, portreler ve diğer manzara resimleri umumi arzu üzerine çift sahifeye konulmaktadır.

■

Ankaradan Yaşar Yılmaz yazıyor :

«Can nedir, Ruh nedir ? Bunlar vücudtün neresindedirler ve ayrılıkları zaman nereye giderler ? Fikir ve mantık nedir ?»

Can; onu taşıyan varlıkların yaşama, işleme halidir. Bütün organların faaliyette bulunmaları ile kaimdir. Vücutta ayrı bir yeri yoktur. Bir maddede, bir uzuv da değildir. Ruh; tıbba göre yaşıyanların dimağı faaliyetlerinden ibarettir ki can gidince o da soğur ve söner. Ortada sadece bir ceset kalır. Dini inançlara göre insanların maneviyatını teşkil eden ruh cesetten ayrılır ve ölmez. Onların mukadderatı din kitaplarında yazılıdır. Fikir ve mantık dimağın çalışma neticeleridir.

Manisa'dan Fuat Turhan yazıyor :

«Eski zamanın bir akçesi şimdiki paramızla kaç kuruştur ?»

Otuz akçe on para eder. Yani bir para üç akçedir. Bugünkü rayice göre 600 akçeye bir beş kuruşluk simit alabilirsiniz. Tabii bugün için akçenin hiçbir kıymeti yoktur.

■

Ankaradan Beş arkadaş yazıyor :

«1 — Yabancı memleketlerde çekilen resimler aynı günde memleketimize gelerek nasıl basılıyor ? 2 — Gazetelerdeki bütün harfler tek tek mi dizili yor, yoksa makine ile mi ?»

1 — Resimler telefoto vasıtasiyle nakledilmektedir. Bu âlet resimleri, gayet küçük karelere ayırır ve bu karelere düşen siyah beyaz renkler bir nevi basitleştirme ile alıcı cihaza verilir. Oradan tabedilerek klişesi yapılır. 2 — Metin yazıları büyük matbaalarda linotip veya entertip denilen dizgi makineleriyle tertip edilir. Bu makineler daktilo gibi tuşlara basılarak çalışır. Derhal satır dökerler. Büyük yazılar elle teker teker toplanır, başlık tertip eden dizgi makineleri de vardır. Matbaalardan birini ziyaret ediniz.

Yıldızınız diyor ki...

(6 HAZİRANDAN 12 HAZİRANA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Kendi kendinize olan emniyetiniz lehinize kaydedilecek en büyük nokttur. İşlerinizi iyi idare ediyorsunuz. Bu hafta önünüze bir fırsat çıkabilir. Hislerinize dalgalanmak üzere, fakat buna katiyen fırsat vermeyiniz.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Düşüncelerinize nihayet size faydalı olacak yolda toplandı. Bundan sonrası sizin teşebbüsü ele almanıza bağlıdır. Pek yakınlarınızdan biri size bazı şeyler söyleyebilir. Bunları büyük bir dikkatle kıymetlendirmeye çalışınız.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Sıhhatinizi ihmal etmemeniz çok yerinde. Hiç durumunuza birden karşı verebilir. Bunun için ihtiyatsız hareketlerden çekinin. Mesleki durumunuz iyi günlere girmek üzere. Çalışmalarınızı semere verici şekilde ayarlamalısınız.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Çalışmalarınız henüz kifayetsiz. Bu şekilde gideseniz netice istediğiniz gibi olmıyabilir. Mânevi bakımdan biraz tahviyeye ihtiyacınız var. Şansı hükümlerinizi etrafa maletmeyin... Maddî durumunuz biraz bozulabilir.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Geçen hafta zarfında bekledığınız şey bemen hemen olmamış sayılır. Yapmak istediğiniz bazı işlerde şahsi gayretlerinizle kendinize olan emniyetinizi artırabilirsiniz. Son zamanlardaki durumunuz size iyi nöt verdiriyor.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Sizin için büyük önemi olan meseleler üzerinde durmanın ikisini. Hissi durumlar etlip geçicidir. Size yapılacak tavsiyelerin en iyisi muhakkak ki «müsbet işlere her zamankinden daha fazla önem vermenin» olacak.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Kendinize yeter derecede ihtimam göstermeniz günlük hayatınızda büyük faydalar sağlıyacaktır. Durumunuzda bir değişiklik olmazsa, mesleğinizde bir yükselme olabilir. Her zaman arkadaşlarınıza güvenmeyiniz.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Geçen bir hafta esnasında olmasını beklediğiniz şey bu günlerde neticelenecektir. Şahsiyetinizi düşünerek kendinize ona göre bir istikamet verin. Mesleketki durumunuz biraz daha çalışma istiyor. Sıhhatinize dikkat edin.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Hissi meşguliyetinizi bir noktadan alıp diğer şeylere doğru teksif etmenis uzun zamandır düşünmekte olduğunuz şeyi kendi haline bırakmanızı sağladı. Bu alsın için çok faydalı olacak. Sıhhatiniz normal gidiyor, ama itina ister.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Aşağı yukarı his durumunuz düzelmiş sayılır. Bununla beraber daha bir hayli bu mevzu üzerinde titizlik göstermelisiniz. Şimdiki halde his hayatınız normaldir. Maddi bakımdan çok iyi günlere doğru gidiyorsunuz...

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Birkaç güne kadar bir iş seyahati yapabilirsiniz. Mesleketki iyi günler seçiriyorsunuz. Sıhhatinize biraz daha ehemmiyet vermelisiniz. Şahsi kanaatlerinize güvenebilirsiniz. His hayatınız da çok normal şekilde gidiyor.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Gayretlerinizi yavaş yavaş meyvalarını vermeye başladı. Mesleketk takdir edileceksiniz. Hislerinizi durulmuş buluyor. Sıhhatiniz normal gidiyor denebilir. Kendisine karşı alâka gösterdiğiniz kimse size yakınlık göstereblir.

ATATÜRK'ün

en beğenilen portresine siz de sahip olabilirsiniz.

Hayat mecmuasının 57. sayısında neşredilen Atatürk portresi okuyucularımız tarafından çok beğenilmiş, fakat 57. sayımızın kısa zamanda tükenmesi yüzünden taleplerin pek çoğu karşılanamamıştı. Ayrıca okuyucularımız Hayat mecmuası içinde neşredilen bu Atatürk portresinin arkasında yazı olmasından ve ortasından katlanmış bulunmasından şikâyet ediyorlardı. Herkesin saklamak ve çerçeveleyip asmak istediği bu güzel portreyi :

Ayrı olarak ve kalın karton üzerine

eskisinden daha güzel basıp satışa çıkarmış bulunuyoruz.

Arzu edenler Atatürk portresini kitapçılardan tedarik edebilirler.

Fiatı 250 kuruştur.

Tek olarak gönderilmesi halinde postada kırılması ihtimali bulunduğundan toptan siparişler Doğan Kardeş Yayınları A. Ş. İSTANBUL, tarafından ödemeli olarak kabul edilir.

Toptan siparişler için Anadolu Bayii: SABRİ ÖZAKAR

GÜL-OK
KONFEKSİYON

yazlık bir modelini takdim eder:

MODEL : 525
Poplin buruşmaz elbise
Fiat ..... TL. 76,40

Mevsim için hazırlanan zengin çeşitli koleksiyonumuzu Gül - Ok mağazalarında görünüz.

Posta ile tediyeli sevkiyat yapılır
Müracaat
Posta K. No. 412
GALATA

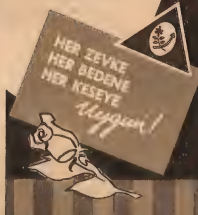

Toptan satış : Duvardibi 3/5
Eminönü — Telefon 47 12 41

1958

DÜNYA KUPASI FUTBOL MAÇLARI

1954 senesinde İsviçre'de yapılıp Batı Almanya'nın şampiyonluğuyla neticelenen müsabakalardan sonra bu pazar başlıyacak olan Dünya Kupası merakla bekleniyor.

Son senelerin en büyük spor hâdisesi 8 - 29 haziran 1958 tarihleri arasında İsveç'in muhtelif şehirlerinde yapılacak 1958 Dünya Kupası futbol müsabakalarıdır. İki sene evvel dünyanın dört köşesinde gruplar arasında başlanan ve bu elemeler sonunda finale kalan 16 takım 8 haziran'dan itibaren bu kupayı kazanmak için mücadeleye başlıyacaklardır.

Dört grupa ayrılan 16 takım şu şekilde tasnif edilmiştir :

I. Grup : İsveç, Macaristan, Meksika ve Gal.

II. Grup : Fransa, Paraguay, Yugoslavya ve İskoçya.

III. Grup : Çekoslovakya, Batı Almanya, Arjantin ve İşmail İrlanda.

IV. Grup : İngiltere, Avusturya, Brezilya ve Rusya.

Birinci tur müsabakaları 8 ilâ 15 haziran tarihleri arasında yapılacak ve her grupun birinci ve ikincisi kardöfinale kalacaktır. Kardöfinaldeki sekiz takım aynı günde karşılaşacak ve 19 haziran'da dört ayrı şehirde dört maç oynanacaktır. Bunu takiben dömifinal maçları 24 haziran, üçüncülük maçı 28 haziran ve nihayet final maçı 29 haziran pazar günü Stockholm şehrinde yapılacaktır.

1958 Dünya Kupası müsabakalarına milli takımımız eleme maçlarından çekildiği için katılma hakkını kaybetmiştir. Resmi makamlar siyasi sebepler dolayısiyle takımımızın İsrail'le oynamasına müsaade etmemişler ve böylece biz de finallere katılma şansını kaybetmiş olduk.

Bu sene Dünya Kupasını hangi takımın kazanacağını evvelden kestirmek çok zordur. Futbol mevsiminin çok ilerlemiş olması ve takımların istikrarlı oyun çıkaramamaları netice üzerinde çok büyük tesirler yapmaktadır. Netekim İsviçre'de yapılan 1954 Dünya Kupası müsabakaları beklenmedik bir şekilde finalde Macaristan'ı 3 - 2 yenen Batı Almanya'nın zaferiyle sona ermişti.

1954 Dünya Kupası finalleri İsviçre'nin muhtelif şehirlerinde oynanmış, 16 takım iştirakiyle yapılan bu büyük turnuvanın finalinde Macaristan'ı 3 - 2 yenen Batı Almanya takımı Dünya Şampiyonluğu'nu kazanmıştı. Yukarıda Alman futbolcuları Dünya Şampiyonluğu'nu kazandıktan sonra taraftarlarının omuzlarında görülüyor.

İsviçre'de yapılan son şampiyonanın en sıkı ve hâdiseli karşılaşması Brezilya ile Macaristan arasında cereyan etmişti. Yukarıdaki fotoğrafta Mucaristan'ın 3 - 2 lehine biten bu maçta Brezilya kalecisi Castilho bir kurtarış yaparken görülüyor.

1954 Dünya Kupasında İngiliz Millî Takımı ancak kardöfinale kadar çıkabilmiş ve Uruguay'a 4 - 2 yenilerek tasfiyeye uğramıştı. Yukarıda İngiltere'nin İsviçre'yi 2 - 0 yendiği maçta Wilshaw'u İngiltere'ye bir gol kazandırırken görüyorsunuz.

Avusturya Millî Takımı Uruguay'ı 3 - 1 yenerek 1954 Dünya Kupasında üçüncülüğü kazanmış ve Zürih'te yapılan bu karşılaşma çok heyecanlı olmuştu. Yukarıdaki fotoğrafta Avusturya kalesini bir tehlike atlatırken görüyorsunuz. 1958 Dünya Kupasına ise Avusturya katılmakta, grupunda elenen Uruguay katılmamaktadır.

SENENİN BÜYÜK EGZOTİK ROMANI

Bütün dünya basını «San Francisco Examiner» in şu hükmüne iştirak ediyor :

«Zamanımızın en içli, güzel, acıklı ve sürükleyici aşk hikâyelerinden biri.»

SUSİ WONG

Richard Mason'un 12 dile çevrilen bu romanına

GELECEK HAFTA BAŞLIYORUZ

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Semra +

Son zamanlarda kızlarımıza daha çok konulan bu isim Arapçadır. Buğday renkli demektir.

Renan +

Arapça'da çok ses çıkartan, çınlayan anlamına gelen bu kadın isminin aslı Rennan'dır.

Sârım +

Erkek isimlerinden Arapça bir kelimedir. Keskin mânasına gelir. Seyf-i sârim keskin kılıç demektir.

Sabri, Sabriye +

Arapça bir kelimedir. Sabreden, sabıra ilgili demektir. Daha çok, erkek ve kadınlarda isim olarak kullanılır. Aşağı yukarı arasında onyedinci asır ortalarında yaşamış, tanınmış şairlerimizden Mehmet Şerif Sabri, Abdülaziz ve Abdülhamit devirlerinde vezirlikle devlet hizmetinde bulunmuş Mehmet Sabri Paşa da bulunmaktadır.

Pâyan +

Farsçada son, nihayet anlamına gelen kadın isimlerindendir. Kelimeye şu mısrada rastlıyoruz :

«Dehrin olamaz derdine, âlâmına pâyan,
Zira ne biter, ne tükenir mihneti devran.»

Enver, Enveri +

Pek parlak, pek nurlu demektir. Bu Arapça sıfatı isim olarak kullananlar arasında tanınmış eski tarihçilerimizden. 4 ciltlik bir eser bırakmış olan Sadullah Enveri ve Hürriyet İnkılâbının meşhur simalarından olup 1922 de vefat eden Enver Paşa da bulunmaktadır.

Nigâr +

Kadınlarımızda kullanılan bu isim, Farsçada resim, resim gibi güzel mânasına gelmektedir. Aşağı arasında ilk kadın şairlerimizden Nigâr Hanım da bulunmaktadır. İsim, Seba makamında bestelenmiş olan şu şarkıda da geçmektedir :

«Ey seba esme, nigârım uykuda,
Sevdiğim, çeşmi humarım uykuda.»

Engin +

Genç neslin kız ve erkeklerinde kullanılan bu kelime vâsi, çok geniş demektir. Adaşların hepsi gençtir.

Ergin +

Daha çok erkeklerimizde küçük isim olarak kullanılan ve soyadları arasında da bulunan bu kelime Türkçedir. Yetişkin, olmuş, kemale ermiş demektir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından sorulmuştur.

Hayat Doktoru

Denize ne zaman ve nasıl girmeli?

Suların iyice ısınmasını beklemeden denize girmek, hele alışkın olmıyanlar için pek tehlikelidir. Denizde uzun müddet kalmak veya tek başına açılmak, bazan ölümle sonlanabilir. Denize girmenin zamanı kadar, nasıl denize girileceği, ne kadar kalınacağını da bilmek sağlık için lâzımdır.

Dr. RECEP DOKSAT

İSTANBUL'da deniz mevsimi temmuzda başlar. Ege ve Akdeniz sahillerinde ise, biraz daha evvel denize girilebilir. Fakat, her yaz başında olduğu gibi, bu yıl da, daha mayıs ayında, havanın sıcaklığına aldanarak, erken denize girip boğulanlar var. Bu zavallıların çoğunun, küçük çocuklar olması da meselenin önemini artırıyor.

Malûm kaidedir : Havalar çabuk ısınır ve soğur, denizler de geç. Bu itibarla, sıcaklar bastırdığı zaman denizler hâlâ buz gibi soğuktur. Güneş ışınları henüz denizin derinliklerine tesir edemediğinden, yaz ortasının, hattâ yaz sonu ve güzün tatlı ılıklığını sularda bulmak kabil değildir. Netekim o ılıklığı beklemeden denize girenler, vücutlarını cam kırıklarının içine düşmüş gibi iğneleyici sızıların kucağında hissederler. Bu soğuk şokunun vücuttaki tesirleri de bazan pek tehlikeli olabilir. Şunu unutmamalıdır ki, denizde ölenler, yalnız su yutarak boğulmazlar. Soğuk şoku, âni kalb durmaları, deveran aksaklıkları, nefes alamamak, bayılmak... gibi sebeplerle denizde ölenler pek çoktur.

Ne kadar iyi yüzücü olursanız olunuz, tek başına açılmanın pek tehlikeli olduğunu hatırdan çıkarmayınız. Manş'ı yüzerek geçenler bile, motörlerin refakatinde bu işi yapıyorlar. Üstelik vücutlarını iyice yağlıyorak... Zira insan vücudunda harareti düzenliyen iki faaliyet vardır. Biri, hararet hasıl eden mekanizma, diğeri de hararet kaybını ayarlıyan mekanizma ...Deri damarlarının büzülmesi, titreme, isi kaybını önlemeye matuf bir haldir.

Sıhhatli, kalbi sağlam, iyi yüzücü bir insanın bile sıfır derece suda, beş dakikadan fazla kalmaya tahammül edemediği tesbit edilmiştir. Ve, insan vücudunun soğuğa karşı bu şaşılacak dayanıksızlığı için henüz bir çare bulunamadı. Deriyi iyice yağlamak da kâfi gelmiyor. Şüphesiz ki bizim sularımız sıfır derecenin üstünde bir sıcaklıktadır. Amma, denizde kalma müddeti uzarsa, bu soğukluğun hafifliği, tıpkı sıfır derecedeki gibi tesir eder.

Denize girmekte acele etmeme lüzumunu böylece hatırlattıktan sonra gelelim mevzuun diğer cephesine.

Denize nasıl girmeli ? Birdenbire mi, yavaş yavaş mı ? Bu biraz da bünyeye ve alışkanlığa bağlı bir iş olmakla beraber, yavaş yavaş girmenin zevksiz ve kalbi yoran bir tarz; birden atlamanın da tehlikeli olduğu söylenebilir. Atlamak yerine suların kucağına kendini bırakıvermek daha hayırlıdır. En emini, evvelâ kol, bacak, baş gibi etraf uzuvlarını ıslatıp iyice oğuşturduktan sonra suya girivermektir.

Ilk üşüme geçtikten sonra, suyun içinde yapılan hareketler, yüzme faaliyeti adaleleri ısıtır, insana bir enerji gelir. İşte bu devreyi aşmadan sudan çıkmasını bilmek lâzımdır. Yani tekrar üşümeye başlamadan... Bir müddet sonra, tekrar girmeye mâni yok... Saçlarım ıslanmasın diye başı suya sokmamak zararlıdır. Zira vücut soğukta, baş sıcaktadır. Böylece beyne kan hücüm eder ki bazan pek tehlikelidir.

Bazı insanlar, suyun soğukluğundan fevkalâde müteessir olur ve kahyen denize girememezler. Histamin şoku denen bu rahatsızlığı tedavi ettirerek, denizden mahrum kalmamak kabildir.

PUL ve TARİH

İSTANBUL SERGİSİ BAHAR VE ÇİÇEK BAYRAMI SERİLERİ

İstanbul Valiliği çeşitli sanayi müesseseleri ile anlaşarak her sene bir sergi açmayı âdet haline getirmişti. İlk zamanlar «Yerli Mallar Sergisi» adını alan ve Galatasaray Lisesi'nde yalnız mal teşhiri hüviyetinde olan bu sergiler sonraları

yeni inşa edilen Spor ve Sergi Sarayı binası ile etrafına nokledildi. Luna Park ve sergiler ilâvesi ile genişletildi. 1950 de de Gülhane Parkı'na intikal ettirildi. İlk gün çiçek müsabakaları da yapılarak Bahar ve Çiçek Bayramı adını aldı. 1 ekim 1949 da, üstünde Spor ve Sergi Sarayı'nın resmi olan üç kıymetle bir hâtıra serisi tedavüle çıkarıldı. Dört kıymetteki ikinci hâtıra serisi ise 1955 de tedavüle çıktı.

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

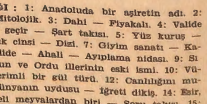

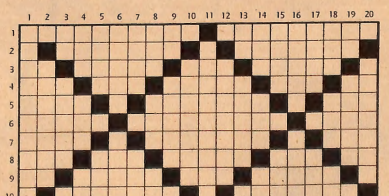

SOLDAN SAĞA : 1: Çocuk oyunlarından biri — Yazın musallat olan parazitlerden. 2: Adamakıllı anlamına bir halk tabiri — Yoktan var eden. 3: Bir nota — Her zaman değil — Kötü — Ufacık ve sevimli. 4: Büyük baston — Bir renk — Yeni (eski terimlerden) — Bir sırrı ifşa — Bir nota. 5: Ecnebilerin kahveye verdikleri isim — Pek seyrek olarak — Bir millet. 6: Anadoluda tarihin en eski medeniyetini kuran bir milletin halkından — İnsanın ruhi muvazenesi — Su kabı. 7: Bitip tükenmez dert veya iplik yumağı — Göğüsler — Omuzlara alınan veya başa örtülen bir örtü. 8: Kocaman — Bir renk — Tersi Gülük duyguları coşkunlukla anlatma mânasında bir edebiyat terimi — Uzun otur — Tanrı. 9: Sıfat takısı — İç âlem — Mastar takısı — Beşinci ay. 10: Yaz meyvalarından — Bir şehir.

YUKARIDAN AŞAĞI : 1: Anadoluda bir aşiretin adı. 2: Üçüncü şahıs — Mitolojik. 3: Dahi — Piyakalı. 4: Valide — İnce kalburdan geçir — Şart takısı. 5: Yüz kuruş — Fiziki. 6: Bir pamuk cinsi — Dizi. 7: Giyim sanatı — Kabul etmeme. 8: Valide — Ahali — Ayıplama nidası. 9: Sıfat takısı — Samsun ve Ordu illerinin eski ismi. 10: Vücudum. 11: Çok verimli bir gül türü. 12: Canlılığını muhafaza etme. 13: Dünyanın uydusu — İşareti dikiş. 14: Rair, teslim — Çok taneli meyvalardan biri — Soru takısı. 15: Bilen — Dost. 16: Büyük zenaat — Hedef, amaç. 17: İleriye doğru kalkış — Sessizlik ifade eden bir terim. 18: Tersi can suyu — Karanlıkça — Hayat unsurlarından biri. 19: Genişlik — Çiftlik hayvanlarının sürüsü. 20: Servi ve çam cinsinden ağaçların tohumlarını saklıyan tahıl mahfazası.

KARİKATÜR

— Sevgilim ne kadar unutkansın, gene gözlüğünü unuttun

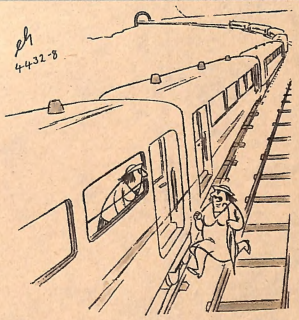

— ... onun üzerine ben de Hatice'ye dedim ki...

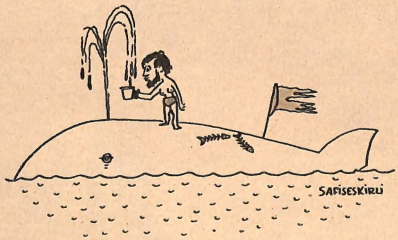

YAZISIZ

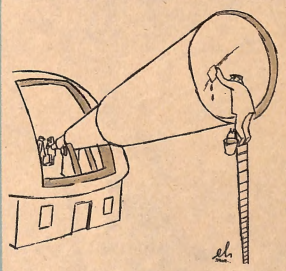

— Ben size ayda insan var demiyor muydum !...

Değişen dünya...

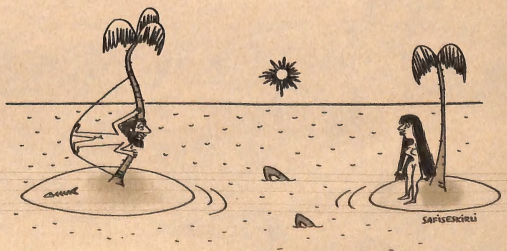

YAZISIZ

Ada çamları müdavimlerini bekliyor — İnsan yapısı takvime göre yaz, haziran ayının yirmi birinci günü başlar, havalar ağır ağır ısınır, karpuz kabuğunun suya düşmesiyle de plâjlar dolar. Artık yaz gelmiş demektir. Bu sene ne olduysa oldu, takvimi hiçe sayan tabiat, havaları mevsimsiz ısıttı, bunaltıcı sıcaklar İstanbulluları böylece vaktinden önce sayfiye yerlerine göçe mecbur etti. Atlı arabalarla kamyonlar Boğaz'a, araba vapurları da Anadolu yakasına ve Adalara çanak çömlek, kap kaçak, yatak yorgan taşımağa başladılar. Kış ayları müddetince ancak aşırı derecede romantik âşıkların uğrak yeri olan ada çamları, artık çifte çifte sevgililerin, cıvıl cıvıl oynayan çocukların, haftanın yorgunluğunu gidermek istiyen biçare şehir sakinlerinin, hasılı, tabiatin temiz sinesinden nasibini almayı arzuliyan her insanın uğrak yeri olacaktır. (Fotoğraf: NECDET AYHAN)